

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2024

Enter
Exit

Full
Screen

1

Εισοδημή
Διοικητή

2

Εργάσιο
Περιβάλλον

3

Μικροοικονομικές
Προβλέψεις για την
Κυπριακή Οικονομία

Έκδοση από:
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ

© ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ, 2024

Διεύθυνση	Λεωφ. Κέννεντυ 80 1076 Λευκωσία Κύπρος
Ταχ. Διεύθυνση	Ταχ. Κιβ 25529 1395 Λευκωσία Κύπρος
Τηλέφωνο	+357 22714100
Διαδίκτυο	http://www.centralbank.cy

Σχεδιασμός: FBRH CONSULTANTS Ltd,
www.fbrh.co.uk

*Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος.
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή για εκπαιδευτικούς και μη εμπορικούς σκοπούς
εφόσον αναφέρεται η πηγή.*

ISSN (Ηλεκτρονική μορφή) 1986-1060

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΔΕΛΤΙΟ
ΙΟΥΝΙΟΣ 2024

ΛΕΥΚΩΣΙΑ - ΚΥΠΡΟΣ

Enter
Exit

Full
Screen

1

Εισοδηγή
Διοικητή

2

Εργόγιο
Τερίβαλιν

3

Μικροοικονομικές
Προβλέψεις για την
Κυπριακή Οικονομία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή Διοικητή	8
(Α) Εγχώριο Περιβάλλον	11
1. Οικονομική Δραστηριότητα	13
2. Τιμές	16
2.1 Πληθωρισμός	16
2.2 Κατασκευαστικός τομέας και τιμές ακινήτων	17
2.3 Κόστος Εργασίας	19
3. Αγορά Εργασίας	25
4. Ισοζύγιο Πληρωμών	27
4.1 Ισοζύγιο πληρωμών	27
4.2 Τουρισμός	29
5. Συνθήκες χρηματοδότησης και πιστωτικές εξελίξεις	31
5.1 Καταθέσεις	31
5.2 Δανεισμός	32
5.3 Επιτόκια	36
6. Δημοσιονομικές Εξελίξεις	39
(Β) Μακροοικονομικές Προβλέψεις για την Κυπριακή Οικονομία	41
Οικονομική Δραστηριότητα	44
Αποδοχές, παραγωγικότητα και αγορά εργασίας	45
Τιμές	47
Αξιολόγηση κινδύνων απόκλισης των μακροοικονομικών προβλέψεων από το βασικό σενάριο	49
Τεχνικές Σημειώσεις	51

Σημείωση: Τελευταία ημερομηνία ενημέρωσης των στατιστικών στοιχείων είναι η 22 Μαΐου 2024.

ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΠΙΝΑΚΕΣ

1	ΑΕΠ κατά κατηγορία δαπανών	13
2	ΑΕΠ κατά οικονομική δραστηριότητα	14
3	Έρευνες οικονομικής συγκυρίας: δείκτες εμπιστοσύνης	15
4	Πληθωρισμός στην Κύπρο	16
5	Αγορά ακινήτων	18
6	Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (κύριες κατηγορίες)	27
7	Ισοζύγιο Υπηρεσιών (κύριες κατηγορίες)	28
8	Τουρισμός	29
9	Δάνεια προς εγχώρια νοικοκυριά	34
10	Σύνοψη αποτελεσμάτων για την Έρευνα Τραπεζικών Χορηγήσεων (ΕΤΧ)	35
11	Λογαριασμοί της γενικής κυβέρνησης	39
12	Προβλέψεις εθνικών λογαριασμών σε πραγματικούς όρους	44
13	Προβλέψεις που αφορούν την αγορά εργασίας	46
14	Προβλέψεις πληθωρισμού (ΕνΔΤΚ)	49
15	Σύνοψη αξιολόγησης κινδύνων	50

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

1	Ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης ΑΕΠ και Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας	14
2	(α) Πληθωρισμός στην Κύπρο	16
	(β) Εγχώριος ΕνΔΤΚ και οι συνεισφορές των συνιστωσών του	17
3	Αριθμός πωλητήριων εγγράφων	18
4	Δείκτης τιμών οικιών και διαμερισμάτων	18
5	Δείκτης Τιμών Κατοικιών (ΔΤΚ), Δείκτης Τιμών Κατασκευαστικών Υλικών και προσδοκίες τιμών ακινήτων για τους επόμενους τρεις μήνες	19
6	Ονομαστική δαπάνη ανά μισθωτό κατά τομέα απασχόλησης	19
7	Παραγωγικότητα και πραγματική δαπάνη ανά μισθωτό	20
8	(α) Μοναδιαίο εργατικό κόστος: Κύπρος και ζώνη του ευρώ	20
	(β) Μοναδιαίο εργατικό κόστος: Κύπρος και ζώνη του ευρώ	20
9	Ανεργία και απασχόληση	25
10	Εγγεγραμμένη ανεργία	25
11	(α) Ανεργία κατά ηλικιακή ομάδα	25
	(β) Ανεργία κατά διάρκεια	26
12	Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (ΙΤΣ)	27
13	Καθαρή Διεθνής Επενδυτική Θέση (ΔΕΘ)	28
14	Αφίξεις τουριστών	29
15	Έσοδα από τον τουρισμό	29
16	Καταθέσεις από τον εγχώριο ιδιωτικό τομέα	31

ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

17	Καταθέσεις μη κατοίκων Κύπρου	32
18	Νέος δανεισμός σε ευρώ προς μη χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις και νοικοκυριά της ζώνης του ευρώ	32
19	Δάνεια προς τον εγχώριο ιδιωτικό τομέα	34
20	Χρέος του μη χρηματοοικονομικού ιδιωτικού τομέα	36
21	Επιτόκια νέων δανείων σε ευρώ (μέχρι €1 εκ.) των ΝΧΙ προς μη-χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις της ζώνης του ευρώ	37
22	Επιτόκια νέων στεγαστικών δανείων σε ευρώ των ΝΧΙ προς νοικοκυριά της ζώνης του ευρώ	37
23	Επιτόκια νέων καταθέσεων σε ευρώ των ΝΧΙ προς νοικοκυριά της ζώνης του ευρώ	38
24	Επιτόκια νέων καταθέσεων σε ευρώ των ΝΧΙ προς μη-χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις της ζώνης του ευρώ	38
25	Δημοσιονομικό και πρωτογενές ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης	39
26	Ακαθάριστο δημόσιο χρέος της γενικής κυβέρνησης	40
27	Κατανομή των πιθανοτήτων διακύμανσης για τις προβλέψεις του ΑΕΠ	49
28	Κατανομή των πιθανοτήτων διακύμανσης για τις προβλέψεις του πληθωρισμού	49
29	Κατανομή των πιθανοτήτων διακύμανσης για τις προβλέψεις του πληθωρισμού εξαιρ. της ενέργειας και των τροφίμων (δομικός πληθωρισμός)	50

ΠΛΑΙΣΙΟ

Εξελίξεις στο δείκτη μοναδιαίου εταιρικού κέρδους στην κυπριακή οικονομία	21
---	----

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΕΠ:	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	EURIBOR:	Euro Interbank Offered Rate (επιτόκιο διατραπεζικής αγοράς)
ΑΤΑ:	Αυτόματη Τιμαριθμική Αναπροσαρμογή	EUROSTAT:	Statistical Office of the European Community (Στατιστική Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης)
ΔΕΘ:	Διεθνής Επενδυτική Θέση	NACE:	Nomenclature statistique des Ac- tivités économiques dans la Com- munauté Européenne (Στατιστική ταξινόμηση των οικονομικών δρα- στηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα)
ΔΟΣ:	Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας	SDW:	Statistical Data Warehouse (στατι- στική βάση δεδομένων της ΕΚΤ)
ΔΤΚ:	Δείκτης Τιμών Κατοικιών		
ΕΕ:	Ευρωπαϊκή Ένωση		
ΕΕΔ:	Έρευνα Εργατικού Δυναμικού		
ΕΚΤ:	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα		
ΕνΔΤΚ:	Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή		
ΕΤΧ:	Έρευνα Τραπεζικών Χορηγήσεων		
ΙΤΣ:	Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών		
ΚΤΚ:	Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου		
ΜΕΧ:	Μη Εξυπηρετούμενες Χορηγήσεις		
ΜΧΕ:	Μη Χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις		
ΝΧΙ:	Νομισματικά και Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα		
ΟΕΣ:	Οντότητες Ειδικού Σκοπού		
ΣΥΚ:	Στατιστική Υπηρεσία της Κύπρου		
ΤΑΑ:	Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας		
ΤΚΑ:	Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων		
ΤΚΧ:	Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας		

Enter
Exit

Full
Screen

1

Εισαγωγή
Δοκίμηση

2

Εργαλείο
Περιβάλλον

3

Μικροοικονομικές
Προβλέψεις για την
Κυπριακή Οικονομία

Εισαγωγή Διοικητή

Η κυπριακή οικονομία συνεχίζει να καταγράφει αξιοσημείωτη ανάπτυξη, επιδεικνύοντας ανθεκτικότητα και δυναμική σε ένα παγκόσμιο οικονομικό περιβάλλον γεμάτο προκλήσεις.

Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2024, ο ρυθμός ανάπτυξης ξεπέρασε τις προβλέψεις, ενώ η ανεργία μειώθηκε στο 6%, στο χαμηλότερο δηλαδή επίπεδο από το 2009. Ο εγχώριος πληθωρισμός υποχώρησε στο 2.2% το πρώτο πεντάμηνο του έτους, κοντά στον μεσοπρόθεσμο στόχο της ΕΚΤ του 2%, σημειώνοντας αισθητή βελτίωση σε σχέση με το 5,4% το αντίστοιχο πεντάμηνο του προηγούμενου έτους. Επίσης, το δημοσιονομικό πλεόνασμα του 2023 κατέγραψε την υψηλότερη επίδοση από το 2007.

Οι πρόσφατες αναβαθμίσεις της πιστοληπτικής ικανότητας της Κύπρου από οίκους αξιολόγησης επιβεβαιώνουν την ανοδική πορεία της οικονομίας. Κατά τις εν λόγω αξιολογήσεις τους, οι οίκοι σημείωσαν τη βελτίωση των δημοσιονομικών μεγεθών, την ισχυρή οικονομική ανάπτυξη και την ευρωστία του τραπεζικού μας συστήματος. Οι θετικές επιδόσεις της οικονομίας της Κύπρου καταγράφονται και στις πρόσφατες εκθέσεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Εγχώριες οικονομικές εξελίξεις

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) σημείωσε μεγαλύτερη από την αναμενόμενη ετήσια αύξηση το πρώτο τρίμηνο του 2024, φτάνοντας στο 3,5%. Αυτό αντικατοπτρίζει μεταξύ άλλων τη σταδιακή εξομάλυνση των οικονομικών επιπτώσεων από τις συνεχιζόμενες

μενες κυρώσεις κατά της Ρωσίας και τις περιορισμένες συνέπειες από τη σύγκρουση στη Μέση Ανατολή.

Η αύξηση του ΑΕΠ για ολόκληρο το 2024 αναμένεται να φτάσει το 3%, σε σύγκριση με 2,5% του 2023 και προβλέπεται να προέρχεται κυρίως από τις επενδύσεις και την ιδιωτική κατανάλωση. Οι εξαγωγές αναμένεται να αυξηθούν σε μικρότερο βαθμό σε σχέση με τις εισαγωγές, εξαιτίας των επιπτώσεων, αν και περιορισμένων, του συνεχιζόμενου Ρωσο-Ουκρανικού πολέμου στις επαγγελματικές υπηρεσίες και της αναμενόμενης απώλειας Ισραηλινών τουριστών. Ωστόσο, αυτές οι επιδράσεις αναμένεται να εξασθενήσουν μεσοπρόθεσμα, υποστηρίζοντας την ανάπτυξη μέσω της διαφοροποίησης των αγορών για τουριστικές, χρηματοπιστωτικές και επαγγελματικές υπηρεσίες. Επιπλέον, η ανάπτυξη του κύκλου εργασιών εταιρειών ξένων συμφερόντων στον τομέα της τεχνολογίας που έχουν εγκατασταθεί στην Κύπρο τα τελευταία χρόνια θα συνεχίσει να στηρίζει το ΑΕΠ.

Για τα έτη 2025 και 2026, με βάση τις προβλέψεις της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ) του Ιουνίου 2024, προβλέπεται αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,1% και 3,2%, αντίστοιχα. Για ολόκληρη την περίοδο 2024-2026, η προβλεπόμενη αύξηση του ΑΕΠ βασίζεται κυρίως στην εγχώρια ζήτηση η οποία θα υποστηριχθεί από την αύξηση του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών, λόγω της αναμενόμενης μείωσης του πληθωρισμού, της ανόδου των μισθών και της ανθεκτικότητας της αγοράς εργασίας. Σημαντική συνεισφορά αναμένεται από μεγάλες ιδιωτικές επενδύσεις και έργα ψηφιακής και πράσινης ανάπτυξης, καθώς και μεταρρυθμιστικά έργα στο πλαίσιο του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Δεν αναμένεται σημαντικός αρνητικός αντίκτυπος στις

επενδύσεις από τη σύγκρουση στη Μέση Ανατολή. Αν και αναμένεται επιβραδυνόμενη αύξηση στην ιδιωτική κατανάλωση, εντούτοις αυτή θα διατηρηθεί ως βασική παράμετρος της οικονομικής ανάπτυξης, λόγω της ανθεκτικότητας της αγοράς εργασίας και της ανάκαμψης του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος.

Στο μέτωπο των τιμών, ο πληθωρισμός (ΕνΔΤΚ) στην Κύπρο, με βάση τις αναθεωρημένες προβλέψεις της ΚΤΚ του Ιουνίου 2024, αναμένεται να υποχωρήσει στο 2,1% για το 2024, σε σύγκριση με 3,9% του 2023, αντικατοπτρίζοντας κυρίως τις εξελίξεις στις τιμές της ενέργειας την συνεχιζόμενη κατασταλτική επίδραση (με χρονική υστέρηση) της ενιαίας (περιοριστικής) νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ και την εξασθένηση των πληθωριστικών πιέσεων που δημιουργήθηκαν τα προηγούμενα έτη από προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα. Για τα έτη 2025 και 2026, προβλέπεται περαιτέρω μείωση του ΕνΔΤΚ στο 1,9% και 1,8%, αντίστοιχα. Η προβλεπόμενη πορεία του ΕνΔΤΚ αναμένεται να ενισχύσει την αγοραστική δύναμη των πολιτών και να δημιουργήσει παράλληλα ένα ευνοϊκότερο περιβάλλον για τις επιχειρήσεις και την οικονομική ανάπτυξη. Όσον αφορά το δομικό πληθωρισμό, αυτός αναμένεται επίσης να σημειώσει περαιτέρω υποχώρηση σε σύγκριση με το 2023 (3,8%) και να κυμανθεί στο 2,5%, 2,1% και 2,0%, αντίστοιχα, για τα έτη 2024, 2025 και 2026, κυρίως λόγω του συνεχιζόμενου κατασταλτικού αντίκτυπου της ενιαίας νομισματικής πολιτικής της ζώνης του ευρώ αλλά και στην ομαλοποίηση των εξωγενών πληθωριστικών πιέσεων.

Εξελίξεις στον τραπεζικό τομέα

Το Κυπριακό τραπεζικό σύστημα, παρά τις συνεχόμενες προκλήσεις που αντιμετωπίζει,

συνεχίζει να καταγράφει θετική πορεία η οποία αντικατοπτρίζεται στους κύριους εποπτικούς δείκτες. Ο δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών κατά το τέλος του πρώτου τριμήνου του 2024, ανερχόταν στο 21,5%, σε σύγκριση με τον Ευρωπαϊκό δείκτη που ήταν 15,9% το Μάρτιο του 2024 ενώ ο δείκτης κάλυψης ρευστότητας βρισκόταν στο 341% τον Μάρτιο του 2024, πολύ ψηλότερα από τον ελάχιστο εποπτικό απαιτούμενο. Παράλληλα οι Μη Εξυηρητούμενες Χορηγήσεις (ΜΕΧ) συνεχίζουν να καταγράφουν μείωση, με το ποσοστό τους ως προς το ενοποιημένο δανειακό χαρτοφυλάκιο των τραπεζών να βρίσκεται στο 7,3% στο τέλος Μαρτίου του 2024.

Επίσης, συνεπεία των αυξημένων επιτοκίων, οι τράπεζες συνεχίζουν να καταγράφουν αύξηση στην κερδοφορία τους κατά το πρώτο τρίμηνο του 2024. Σημαντικό μέρος αυτής προκύπτει από τις τοποθετήσεις της υπερβάλλουσας ρευστότητας που διαθέτουν σε καταθέσεις στην ΕΚΤ. Συγκεκριμένα, κατά τους τρεις μήνες μέχρι τις 31 Μαρτίου 2024, το Κυπριακό τραπεζικό σύστημα κατέγραψε κέρδη ύψους €345εκ.

Πάρα την αξιοσημείωτες επιδόσεις δεν υπάρχουν περιθώρια εφησυχασμού καθώς το τραπεζικό σύστημα βρίσκεται αντιμέτωπο με αυξημένο αριθμό κινδύνων που πρέπει να τυγχάνουν και της απαραίτητης διαχείρισης. Οι γεωπολιτικές εξελίξεις, η κλιματική αλλαγή καθώς και ο σημαντικός αλλά και απρόβλεπτος τομέας της τεχνολογίας αποτελούν βασικές εποπτικές προτεραιότητες τα τελευταία χρόνια στις οποίες οι τράπεζες χρειάζεται να εγκύψουν με απώτερο στόχο τη διατήρηση της ευρωστίας, ανθεκτικότητάς αλλά και ανταγωνιστικότητάς τους. Προς τούτο, βασική προϋπόθεση αποτελεί η περεταίρω ενίσχυση της εταιρικής διακυβέρνησης.

Επίλογος

Η κυπριακή οικονομία παραμένει ισχυρή και ανταγωνιστική, χάρη στη συνεχή αναβάθμιση του τομέα των υπηρεσιών, της προσέλκυσης ξένων επενδύσεων, της στήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, της συνετής δημοσιονομικής πορείας και της εξελικτικής προόδου που καταγράφεται στο τραπεζικό σύστημα. Για να διασφαλιστεί η σταθερή και ευέλικτη πορεία ανάπτυξης, είναι απαραίτητη η συνέχιση των διαρθρωτικών αλλαγών του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, που περιλαμ-

βάνουν την ψηφιοποίηση της δημόσιας διοίκησης, τη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος και την προώθηση της πράσινης ανάπτυξης. Αυτές οι μεταρρυθμίσεις θα ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα, θα δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας και θα εξασφαλίσουν βιώσιμη ανάπτυξη για τις μελλοντικές γενιές.

Χριστόδουλος Πατσαλίδης
Διοικητής
Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου

(Α) Εγχώριο Περιβάλλον

Enter/Exit
Full Screen

1

Εισαγωγή
Διοικητή

2

Εγχώριο
Περιβάλλον

3

Μικροοικονομικές
Προβλέψεις για την
Κυπριακή Οικονομία

Σύνοψη

- Το πρώτο τρίμηνο του 2024, η κυπριακή οικονομία κατέγραψε μεγαλύτερο από τον αναμενόμενο ετήσιο ρυθμό μεγέθυνσης ο οποίος ανήλθε στο 3,5% του ΑΕΠ, επιδεικνύοντας ανθεκτικότητα και ευελιξία σε αρνητικούς εξωγενείς παράγοντες.
- Κατά το πρώτο τετράμηνο του 2024, ο εγχώριος πληθωρισμός (με βάση τον ΕνΔΤΚ) συνέχισε, σε ετήσια βάση, την επιβραδυντική του πορεία.
- Τον Απρίλιο του 2024 ο πληθωρισμός (ΕνΔΤΚ) ανήλθε στο 2,1%, ενώ ο δομικός πληθωρισμός (πληθωρισμός εξαιρουμένων των τιμών της ενέργειας και των τροφίμων) στο 1,8%.
- Οι τιμές κατοικιών αυξήθηκαν σε ετήσια βάση κατά 7,8% το πρώτο τρίμηνο του 2024, σημειώνοντας μικρή επιβράδυνση σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο.
- Η αγορά εργασίας συνεχίζει να επιδεικνύει ανθεκτικότητα παρά τις γεωπολιτικές εντάσεις.
- Ο ρυθμός αύξησης των καταθέσεων του εγχώριου ιδιωτικού τομέα παρουσίασε αποκλιμάκωση από τα μέσα του 2023, η οποία συνεχίστηκε το πρώτο τρίμηνο του 2024, παραμένοντας ωστόσο θετικός.
- Τα δάνεια προς τον εγχώριο ιδιωτικό τομέα συνέχισαν να καταγράφουν, σε ετήσια βάση, αρνητικούς ρυθμούς μεταβολής υποδηλώνοντας αυξημένες αποπληρωμές δανείων, εν μέσω αυστηρότερων χρηματοπιστωτικών συνθηκών.
- Τα εγχώρια μέσα δανειστικά επιτόκια παρουσίασαν σταθεροποίηση κατά τους πρώτους μήνες του 2024 στα υψηλά επίπεδα που παρατηρήθηκαν το 2023, μετά τις αυξήσεις που κατέγραψαν κατά το προηγούμενο ενάμισι έτος.
- Τα καταθετικά επιτόκια παρέμειναν σχετικά

σταθερά το πρώτο τρίμηνο του 2024, μετά την ανοδική πορεία που σημείωσαν κυρίως κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2023.

- Καταγράφηκε δημοσιονομικό πλεόνασμα 1,8% του ΑΕΠ το πρώτο τρίμηνο του 2024, σε σύγκριση με πλεόνασμα 1,3% του ΑΕΠ το αντίστοιχο τρίμηνο του 2023.
- Καταγράφηκε μείωση του δείκτη δημόσιου χρέους-προς-ΑΕΠ τον Μάρτιο του 2024 σε σχέση με τα αντίστοιχα περυσινά επίπεδα, λόγω της συνεχιζόμενης ανάκαμψης της οικονομίας και του σχετικά υψηλού πρωτογενούς πλεονάσματος.

1. Οικονομική Δραστηριότητα

Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα προκαταρκτικά στοιχεία της ΣΥΚ, τα οποία ήταν διαθέσιμα κατά την τελευταία ημερομηνία ενημέρωσης των στατιστικών στοιχείων του Οικονομικού Δελτίου, το πρώτο τρίμηνο του 2024, το ΑΕΠ κατέγραψε μεγαλύτερη από την αναμενόμενη ετήσια αύξηση, φτάνοντας στο 3,5%, καταδεικνύοντας τη σταδιακή εξομάλυνση του οικονομικού αντίκτυπου των συνεχιζόμενων κυρώσεων κατά της Ρωσίας και περιορισμένες επιπτώσεις από τις συγκρούσεις στη Μέση Ανατολή.

Τα διαθέσιμα αναλυτικά στοιχεία του ΑΕΠ για το 2023 καταγράφουν επιβράδυνση 2,5%, σε συνέχεια αύξησης 5,1% το 2022 (Πίνακας 1). Η ανάπτυξη του 2023, προέρχεται κυρίως από την άνοδο στην εγχώρια ζήτηση, ιδιαίτερα της ιδιωτικής κατανάλωσης και, σε μικρότερο βαθμό, των επενδύσεων, καταγράφοντας αυξήσεις σε ετήσια βάση 4,2% και 4,4%, αντίστοιχα. Σε αυτό συνέβαλαν η άνοδος στο πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών και η συνεχιζόμενη υλοποίηση μεγάλων ιδιωτικών επενδύσεων. Επίσης, άνοδο κατέγραψαν οι δημόσιες επεν-

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 ΑΕΠ κατά κατηγορία δαπανών
(πραγματικοί όροι, ετήσια μεταβολή, %)

	2019	2020	2021	2022	2023
ΑΕΠ	5,5	-3,4	9,9	5,1	2,5
Ιδιωτική κατανάλωση	3,9	-6,4	5,6	8,6	4,2
Δημόσια κατανάλωση	12,2	11,1	7,6	3,1	2,3
Ακαθάριστες επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου (ΑΕΠΚ)	6,9	5,7	0,0	8,3	12,5
ΑΕΠΚ εξαιρουμένων πλοίων και αεροσκαφών	12,7	-0,2	10,4	7,1	4,4
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	8,7	1,6	21,6	13,6	-1,2
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	9,5	3,2	15,4	18,3	1,7

Πηγή: ΣΥΚ.

δύσεις και η δημόσια κατανάλωση, λόγω της αύξησης στις απολαβές προσωπικού (βλ. μέρος 6 - Δημοσιονομικές Εξελίξεις). Σημειώνεται ότι οι καθαρές εξαγωγές είχαν αρνητική συνεισφορά, συνεπεία κυρίως (α) της μείωσης των εξαγωγών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών λόγω των κυρώσεων κατά της Ρωσίας, οι οποίες υπερίσχυσαν της συνεχιζόμενης επέκτασης των τουριστικών εσόδων (βλ. μέρος 4 - Ισοζύγιο Πληρωμών), και (β) της ταυτόχρονης αύξησης των εισαγωγών αγαθών για εγχώρια κατανάλωση και επενδύσεις (βλ. μέρος 4 - Ισοζύγιο Πληρωμών).

Οι προαναφερθείσες εξελίξεις του ΑΕΠ το 2023 (Πίνακας 2), αντικατοπτρίζονται και σε επίπεδο οικονομικών τομέων. Οι τομείς με τη μεγαλύτερη συνεισφορά στο ΑΕΠ ήταν εκείνοι του εμπορίου, των μεταφορών, των ξενοδοχείων και εστιατορίων με 1,3 ποσοστιαίες μονάδες, που συνδέονται με την άνοδο στην ιδιωτική κατανάλωση και τις εξελίξεις στον τουρισμό. Μικρότερη συνεισφορά είχαν οι τομείς της ενημέρωσης και επικοινωνίας (0,5 ποσοστιαίες μονάδες), υποστηριζόμενοι από την επέκταση των εργασιών των κυπριακών εταιρειών ξένων συμφερόντων στον τομέα της τεχνολογίας. Θετική συνεισφορά είχαν επίσης οι τομείς της μεταποίησης και των κατασκευών (0,1 και 0,2 ποσοστιαίες μονάδες, αντίστοιχα). Αντίθετα οι τομείς των επαγγελματικών και των χρηματοπιστωτικών δραστηριοτήτων μειώθηκαν, λόγω των κυρώσεων (-0,1 ποσοστιαίες μονάδες, έκαστος), ωστόσο με σταδιακή εξομάλυνση να παρατηρείται κατά τη διάρκεια του 2023, λόγω διαποικίλησης των σχετικών εξαγωγών προς άλλες αγορές.

Πρόσφατοι διαθέσιμοι ποιοτικοί δείκτες (soft data) για το δεύτερο τρίμηνο του 2024, καταδεικνύουν τη θετική πορεία του ΑΕΠ. Όπως φαίνεται από τον ΔΟΣ (Διάγραμμα 1)

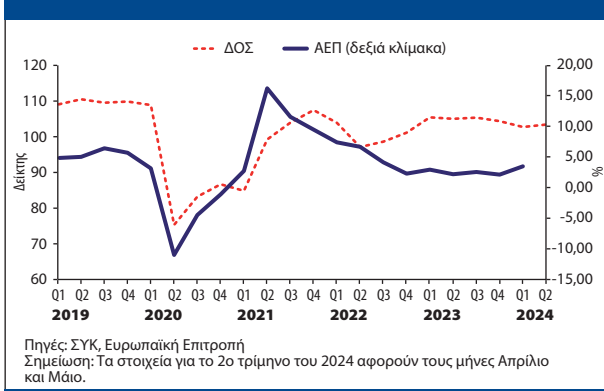
ΠΙΝΑΚΑΣ 2 ΑΕΠ κατά οικονομική δραστηριότητα
(σταθμισμένη επίδραση στη συνολική ετήσια μεταβολή, ποσοστιαίες μονάδες)

	2019	2020	2021	2022	2023
ΑΕΠ (%)	5,5	-3,4	9,9	5,1	2,5
Κατασκευές	0,8	-0,3	0,1	-0,2	0,2
Εμπόριο, μεταφορές, ξενοδοχεία και εστιατόρια	0,9	-6,5	5,2	2,4	1,3
Ενημέρωσης και επικοινωνίας	1,2	1,4	1,4	1,5	0,5
Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	-0,2	2,4	1,4	0,2	-0,1
Επαγγελματικές, επιστημονικές και διοικητικές δραστηριότητες	0,8	-0,2	0,8	0,4	-0,1
Λοιποί τομείς ⁽¹⁾	2,2	-0,1	1,1	0,7	0,7

Πηγή: ΣΥΚ.

(1) Κύριοι τομείς που περιλαμβάνονται είναι αυτοί της γεωργίας, της μεταποίησης, της δημόσιας διοίκησης, εκπαίδευσης και υγείας, καθώς και οι τέχνες, διασκέδασης και ψυχαγωγίας.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1 Ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης ΑΕΠ και Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας

καθώς και τους επιμέρους δείκτες εμπιστοσύνης (Πίνακας 3), η κυπριακή οικονομία παρουσιάζει ανθεκτικότητα, με τις επιπτώσεις στη Μέση Ανατολή να παραμένουν περιορισμένες. Συγκεκριμένα, ο ΔΟΣ την περίοδο Απριλίου - Μαΐου του 2024 ανήλθε στο 103,4, πολύ κοντά στο 102,7 του πρώτου τριμήνου του 2024 (Πίνακας 3). Σύμφωνα με τους επιμέρους δείκτες (Πίνακας 3), καταγράφεται χειροτέρευση κυρίως στην καταναλωτική εμπιστοσύνη και παράλληλη βελτίωση στις κατασκευές.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 Έρευνες οικονομικής συγκυρίας: δείκτες εμπιστοσύνης

(για επιμέρους δείκτες: διαφορά μεταξύ ποσοστού θετικών και ποσοστού αρνητικών απαντήσεων, μέσος όρος περιόδου)

	2023 Q1	2023 Q2	2023 Q3	2023 Q4	2024 Q1	2024 Απρ.-Μάιος
ΔΟΣ	105,4	105,0	105,4	104,4	102,7	103,4
Βιομηχανία	-2,5	0,7	2,0	-0,9	-2,3	0,2
Υπηρεσίες	24,9	21,0	25,6	23,9	17,5	18,7
Καταναλωτές	-19,2	-23,7	-24,7	-25,3	-24,3	-26,1
Λιανικό εμπόριο	-0,7	1,1	2,0	-0,2	-2,8	-4,8
Κατασκευές	-15,6	-12,4	-9,6	-2,6	-4,2	-1,7

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
Σημείωση: Στοιχεία διορθωμένα από εποχικές διακυμάνσεις.

Enter
Exit

Full
Screen

1

Εισαγωγή
Διοικητή

2

Εργαίριο
Περιβάλλον

3

Μικροοικονομικές
Προβλέψεις για την
Κυπριακή Οικονομία

2. Τιμές

2.1 Πληθωρισμός

Ο εγγώριος πληθωρισμός, με βάση τον ΕνΔΤΚ, ανήλθε στο 2,1% τον Απρίλιο του 2024 σε σύγκριση με 1,6% τον Μάρτιο του 2024 και 3,9% τον Απρίλιο του 2023. Η αύξηση τον Απρίλιο του 2024 σε σχέση με τον Μάρτιο οφείλεται κυρίως λόγω της απόσυρσης μέτρων ανακούφισης τον Απρίλιο του 2024 (Πίνακας 4). Όσον αφορά την περίοδο Ιανουάριος-Απρίλιος του 2024, ο πληθωρισμός υποχώρησε στο 2% σε σύγκριση με 5,9% την αντίστοιχη περίοδο του 2023 (Διάγραμμα 2α και Πίνακας 4). Η πτωτική πορεία του πληθωρισμού κατά το πρώτο τετράμηνο του 2024 οφείλεται κυρίως στον αντίκτυπο της ενιαίας νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ στις χώρες μέλη της ζώνης του ευρώ η οποία συνεχίζει να επιδρά κατασταλτικά με χρονική υστέρηση (lagged effect) σε συνδυασμό με τις εξελίξεις στις τιμές της ενέργειας και των βιομηχανικών προϊόντων εξαιρουμένης της ενέργειας καθώς επίσης και των κρατικών μέτρων ανακούφισης.

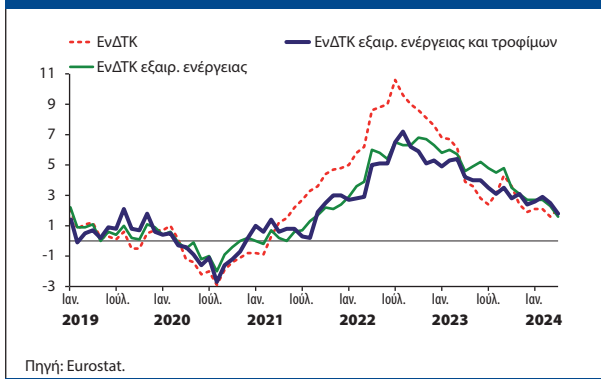
Αναλυτικότερα, κατά την περίοδο Ιανουάριος-Απρίλιος του 2024, οι τιμές της ενέργειας (Διάγραμμα 2β, σελ. 17) κατέγραψαν, σε ετήσια βάση, μείωση 0,7% σε σύγκριση με ετήσια αύξηση 9,2% την αντίστοιχη περίοδο του 2023 (Πίνακας 4), κυρίως λόγω των κρατικών μέτρων ανακούφισης που σχετίζονταν με τις τιμές των καυσίμων και του ηλεκτρικού ρεύματος μέχρι και τον Μάρτιο του 2024. Παράλληλα οι τιμές των βιομηχανικών προϊόντων εξαιρουμένης της ενέργειας κατέγραψαν επίσης ετήσια μείωση 0,2% σε σύγκριση με αύξηση 6% την αντίστοιχη περίοδο του 2023 κυρίως λόγω της κυρίως λόγω της ουσιαστικής ομαλοποίησης των

ΠΙΝΑΚΑΣ 4 Πληθωρισμός στην Κύπρο
(ετήσια μεταβολή, %)

	Στάθμιση ⁽¹⁾	Ιαν.-Απρ. 2023	Ιαν.-Απρ. 2024	Απρ. 2023	Μάρτ. 2024	Απρ. 2024
ΕνΔΤΚ	1000,00	5,9	2,0	3,9	1,6	2,1
Συνολικές τιμές τροφίμων,						
εκ των οποίων:	222,41	6,9	2,1	5,8	1,8	1,3
(i) Τιμές των Μη-Επεξεργασμένων τροφίμων	50,08	-1,4	2,2	-2,2	3,1	-0,5
(ii) Τιμές των Επεξεργασμένων τροφίμων	172,33	9,6	2,1	8,4	1,5	1,9
Τιμές της Ενέργειας	101,71	9,2	-0,7	-1,7	-3,9	6,4
Τιμές των Βιομηχανικών προϊόντων εξαιρ. της ενέργειας	231,47	6,0	-0,2	5,7	-0,6	-0,4
ΕνΔΤΚ εξαιρ. της ενέργειας	898,29	5,5	2,3	4,6	2,3	1,6
ΕνΔΤΚ εξαιρ. της ενέργειας και των τροφίμων	675,88	5,0	2,4	4,2	2,5	1,8

Πηγή: Eurostat.
(1) Σύμφωνα με τη στάθμιση για το έτος 2024.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2α Πληθωρισμός στην Κύπρο
(ετήσια μεταβολή, %)

Πηγή: Eurostat.

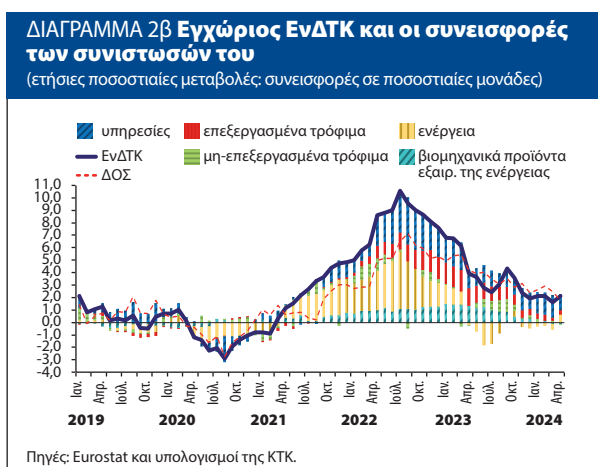

εξωγενών πληθωριστικών πιέσεων που επηρέασαν τις εγχώριες τιμές τα προηγούμενα έτη και την κατασταλτική επίδραση της νομισματικής πολιτικής στη ζήτηση. Οι τιμές των τροφίμων (επεξεργασμένων και μη-επεξεργασμένων), σημείωσαν σημαντική υποχώρηση, καταγράφοντας ετήσια αύξηση 2,1% σε σύγκριση με αύξηση 6,9% την αντίστοιχη περίοδο του 2023 (Πίνακας 4, σελ. 16), κυρίως λόγω των κρατικών μέτρων ανακούφισης στις κύριες υποκατηγορίες των τροφίμων. Τέλος, οι τιμές των υπηρεσιών, αν και κατέγραψαν επιβράδυνση σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο του 2023, παραμένουν σε ψηλά επίπεδα σημειώνοντας ετήσια άνοδο 3,8% σε σύγκριση με αύξηση 4,4% την αντίστοιχη περίοδο (Πίνακας 4, σελ. 16). Η εγχώρια ζήτηση και ιδιαίτερα η ιδιωτική κατανάλωση, οι αυξήσεις στους μισθούς, και τα περιθώρια κέρδους στις επιχειρήσεις είναι παράγοντες που διατηρούν ακόμη σε υψηλά επίπεδα τις τιμές των υπηρεσιών.

Ο δομικός πληθωρισμός (εξαιρουμένων των τιμών της ενέργειας και των τροφίμων) κατέγραψε, κατά μέσο όρο, ετήσια αύξηση 2,4% κατά το πρώτο τετράμηνο του 2024 σε σύγκριση με 5% την αντίστοιχη περίοδο του 2023 (Διάγραμμα 2α και Πίνακας 4, σελ. 16) λόγω κυρίως των προαναφερόμενων εξελίξεων στις τιμές των βιομηχανικών προϊόντων εξαιρουμένης της ενέργειας. Κατά τον Απρίλιο του 2024, ο δομικός πληθωρισμός υποχώρησε σημαντικά στο 1,8% σε σύγκριση με 2,5% τον Μάρτιο του 2024 και 4,2% τον Απρίλιο του 2023.

2.2 Κατασκευαστικός τομέας και τιμές ακινήτων

Κατά τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2024 η ζήτηση για ακίνητα, όπως αποτυπώνεται στον

Enter

Exit

Full Screen

1

Εισαγωγή
Δοκίμηση

2

Εγχώριο
Περιβάλλον

3

Μικροοικονομικές
Προβλέψεις για την
Κυπριακή Οικονομία

αριθμό πωλητηρίων εγγράφων του ΤΚΧ, συνέχισε να βρίσκεται σε ψηλά επίπεδα. Σύμφωνα με τα εν λόγω στοιχεία, οι αγοραπωλησίες ακινήτων σε Παγκύπρια βάση κατέγραψαν ετήσια αύξηση 4,1% κατά τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2024. Η αύξηση αυτή αντικατοπτρίζει ετήσια αύξηση 19,8% και 13,3% στις πωλήσεις σε εγχώριους και ξένους αγοραστές, αντίστοιχα (Πίνακας 5). Η επιβράδυνση στον ρυθμό αύξησης των συνολικών συναλλαγών οφείλεται στη μείωση των συναλλαγών από ξένους (Διάγραμμα 3). Ο Δείκτης εμπιστοσύνης στον κατασκευαστικό τομέα τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2024 παραμένει σε λιγότερο αρνητικά επίπεδα σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2023.

Παρά το γεγονός ότι η ζήτηση ακινήτων από ντόπιους συνεχίζει να αυξάνεται, η τάση αυτή δεν φαίνεται να στηρίζεται (τόσο;) από δανεισμό, αφού τα νέα στεγαστικά δάνεια μειώνονται, απότοκο της αύξησης των επιτοκίων στα οικιστικών δάνεια. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τις Νομισματικές και Χρηματοοικονομικές Στατιστικές της ΚΤΚ, τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2024, τα νέα δάνεια για αγορά κατοικίας μειώθηκαν, κατά μέσο όρο, κατά 7,4% σε σύγκριση με τους αντίστοιχους μήνες του 2023, ενώ το μέσο επιτόκιο οικιστικών δανείων κατά τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2024 αυξήθηκε στο 5% από 3,9% τους αντίστοιχους μήνες του 2023.

Οι τιμές κατοικιών στην Κύπρο κατά το πρώτο τρίμηνο του 2024 συνέχισαν την ανοδική τους πορεία (Διάγραμμα 4), αν και με επιβραδυνόμενο ρυθμό. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με διαθέσιμα στοιχεία του ΔΤΚ της ΚΤΚ, το πρώτο τρίμηνο του 2024 οι τιμές κατοικιών κατέγραψαν ετήσια αύξηση 7,8% σε σύγκριση με 8,3% το τέταρτο τρίμηνο του 2023. Μεγαλύτερη ετήσια αύξηση κατά το πρώτο τρίμηνο του 2024 καταγράφηκε στις

ΠΙΝΑΚΑΣ 5 Αγορά ακινήτων

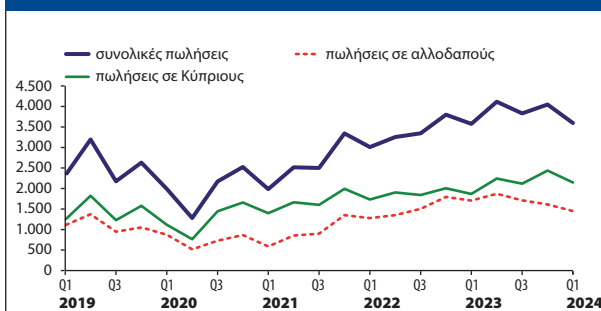
(ετήσια μεταβολή, %, εκτός εάν σημειώνεται διαφορετικά)

	Ιαν.- Απρ. 2023	Ιαν.- Απρ. 2024	Απρ. 2023	Μαρτ. 2024	Απρ. 2024
Πωλητήρια έγγραφα (σύνολο)	20,8	4,1	27,1	-7,0	14,6
Πωλητήρια έγγραφα (ντόπιοι) ⁽¹⁾	8,9	19,8	12,0	8,1	34,4
Πωλητήρια έγγραφα (αλλοδαποί)	37,3	-13,3	50,3	-24,0	-8,1
Δείκτης εμπιστοσύνης στον κατασκευαστικό τομέα (μέσος όρος του δείκτη)	-14,9	-2,8	-12,8	1,4	-4,7
Δείκτης προσδοκιών για τις τιμές των ακινήτων τους επόμενους 3 μήνες (μέσος όρος του δείκτη)	79,2	61,5	74,2	65,6	64,0
Δείκτης τιμών κατασκευαστικών υλικών	7,4	-1,9	2,8	-1,7	-1,6

Πηγές: ΣΥΚ, ΤΚΧ, Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

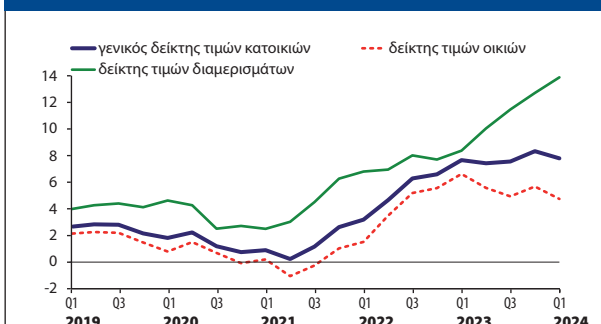
(1) Ο αριθμός πωλητηρίων εγγράφων σε Κύπριους προκύπτει από υπολογισμούς ΚΤΚ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3 Αριθμός πωλητηρίων εγγράφων

Πηγή: Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4 Δείκτης τιμών οικιών και διαμερισμάτων (ετήσια μεταβολή, %)

Πηγή: ΚΤΚ.

Enter/Exit

Full Screen

1

Εισαγωγή Διοικητή

2

Εργαλείο Περιβάλλον

3

Μεταοικονομικές Προβλέψεις για την Κυπριακή Οικονομία

τιμές διαμερισμάτων (13,9%) σε σύγκριση με τις τιμές οικιών (4,7%), κάτι που αντανάκλα τη μεγαλύτερη ζήτηση για διαμερίσματα¹. Σε ότι αφορά το κόστος κατασκευής, ο δείκτης τιμών κατασκευαστικών υλικών, ο οποίος δημοσιεύεται από τη ΣΥΚ, σημείωσε μείωση κατά 2% σε ετήσια βάση τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2024 (Διάγραμμα 5 και Πίνακας 5, σελ. 18), καθιστώντας έτσι πιο μικρή την πίεση για ανοδικές τάσεις στις τιμές ακινήτων.

Ο δείκτης προσδοκιών των τιμών ακινήτων για τους επόμενους τρεις μήνες, που δημοσιεύεται στις Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κυμάνθηκε σε χαμηλότερα επίπεδα κατά τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2024 σε σύγκριση με τους αντίστοιχους μήνες το 2023 (Διάγραμμα 5 και Πίνακας 5, σελ. 18), αντανάκλωντας τις μειωμένες προσδοκίες για συνέχιση των αυξήσεων στις τιμές των ακινήτων.

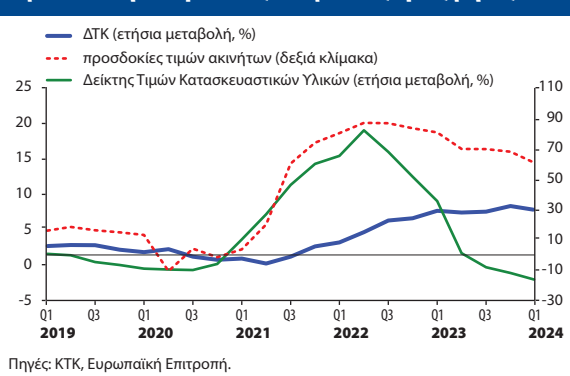
2.3 Κόστος εργασίας

Το κόστος εργασίας (δαπάνη ανά μισθωτό) το 2023 συνεχίζει να ανακάμπτει, κυρίως λόγω της αύξησης 5,3% στο εργατικό κόστος ανά ώρα.

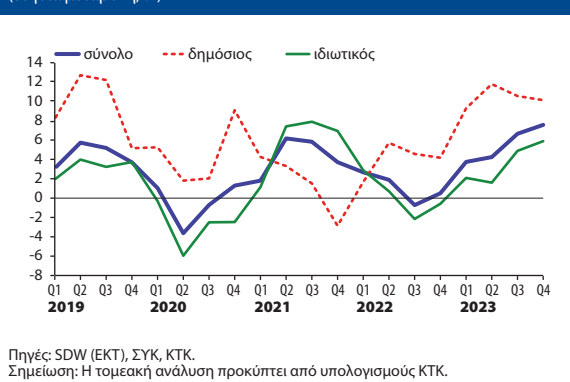
Η ονομαστική δαπάνη ανά μισθωτό αυξήθηκε κατά 5,4% το 2023, μετά από αύξηση 1,1% το προηγούμενο έτος (Διάγραμμα 6). Η δαπάνη του ιδιωτικού τομέα αυξήθηκε κατά 3,7%, κυρίως λόγω αυξήσεων σε μισθούς στο εμπόριο, τις μεταφορές, τα ξενοδοχεία και τα εστιατόρια, και σε μικρότερο βαθμό στον επαγγελματικό και χρηματοπιστωτικό τομέα. Ο δημόσιος τομέας παρουσίασε μεγαλύτερη αύξηση 10,5%, κυρίως λόγω της καταβολής της ΑΤΑ και του τελευταίου σταδίου κατάργησης των μειώσεων σε απολαβές και επαγ-

1. Μεγαλύτερη ανάλυση για τις συναλλαγές ακινήτων ανά είδος και επαρχία είναι διαθέσιμη στα τριμηνιαία δελτία του Δείκτη Τιμών Κατοικιών της ΚΤΚ που βρίσκονται δημοσιευμένα στην ιστοσελίδα της ΚΤΚ. Για παράδειγμα, το Διάγραμμα 6 στο δημοσιευμένο δελτίο του ΔΤΚ για το τέταρτο τρίμηνο του 2023, καταδεικνύει τη μεγαλύτερη ζήτηση για διαμερίσματα σε σχέση με οικίες.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5 Δείκτης Τιμών Κατοικιών (ΔΤΚ), Δείκτης Τιμών Κατασκευαστικών Υλικών και προσδοκίες τιμών ακινήτων για τους επόμενους τρεις μήνες

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6 Ονομαστική δαπάνη ανά μισθωτό κατά τομέα απασχόλησης (ετήσια μεταβολή, %)

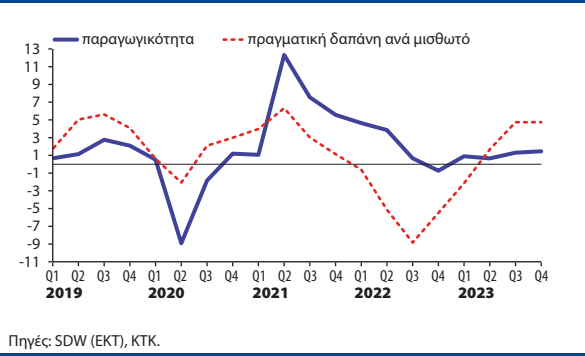
γελματικές συντάξεις που εφαρμόστηκαν τα προηγούμενα έτη.

Η πραγματική δαπάνη ανά μισθωτό² κατέγραψε άνοδο 2,4% το 2023, έπειτα από πτώση 5,1% το 2022, λόγω σημαντικής διόρθωσης των πληθωριστικών πιέσεων το τρέχον έτος (Διάγραμμα 7). Σε ό,τι αφορά την παραγωγικότητα εργασίας (η μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ ανά απασχολούμενο) αυτή αυξήθηκε κατά 1,0% το 2023 σε σύγκριση με αύξηση 2,0% το 2022 (Διάγραμμα 7).

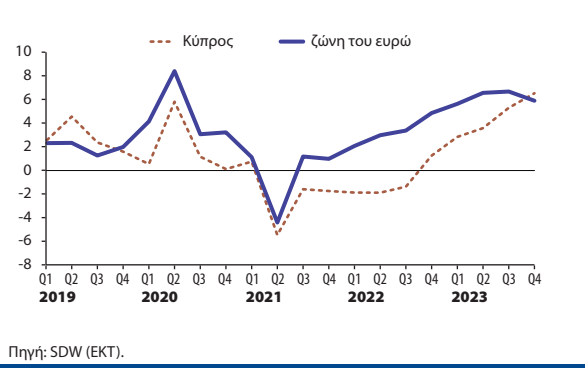
Η ανάκαμψη στη δαπάνη ανά μισθωτό και την παραγωγικότητα οδήγησαν σε άνοδο του μοναδιαίου εργατικού κόστους κατά 4,6%, ο οποίος είναι σημαντικός δείκτης ανταγωνιστικότητας (Διάγραμμα 8α). Παρά την πρόσφατη αύξηση, οι σημαντικές μειώσεις στους μισθούς από το 2013 συμβάλλουν στη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας. Ειδικότερα, ο δείκτης σημείωσε συσσωρευτική μείωση 13,8% το 2013-2016, παρά τις ετήσιες αυξήσεις από το 2022, παραμένοντας χαμηλότερα έναντι της ζώνης του ευρώ από το 2013 (περίπου 29 μονάδες το 2023) (Διάγραμμα 8β).

2. Σημειώνεται ότι ο αποπληθωριστής που χρησιμοποιείται είναι αυτός της ιδιωτικής κατανάλωσης και όχι αυτός του ΔΤΚ.

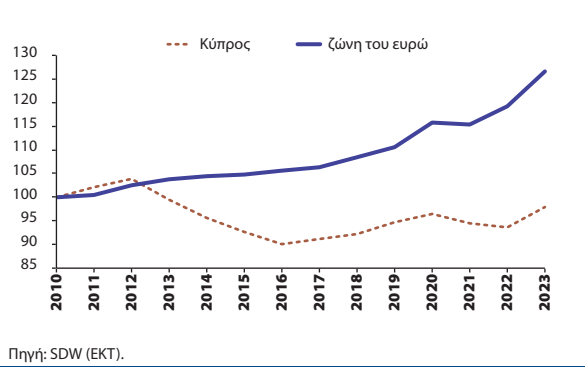
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7 Παραγωγικότητα και πραγματική δαπάνη ανά μισθωτό
(ετήσια μεταβολή, %)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8α Μοναδιαίο εργατικό κόστος: Κύπρος και ζώνη του ευρώ
(ετήσια μεταβολή, %)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8β Μοναδιαίο εργατικό κόστος: Κύπρος και ζώνη του ευρώ
(δείκτης, έτος βάσης 2010=100)

Enter/Exit
Full Screen
Εισαγωγή Δοκίμηση
Εργαλείο Περιβάλλον
3
Μακροοικονομικές Προβλέψεις για την Κυπριακή Οικονομία

Εξελίξεις στο Δείκτη Μοναδιαίου Εταιρικού Κέρδους στην κυπριακή οικονομία

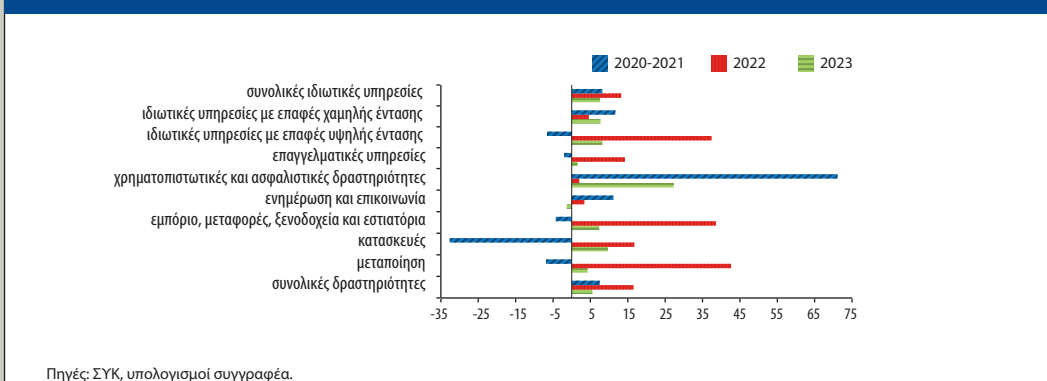
Τα εταιρικά κέρδη και οι μισθοί (μέρος του εταιρικού κόστους) αποτελούν σημαντικές συνιστώσες της τελικής τιμής πώλησης αγαθών και υπηρεσιών σε μια οικονομία. Οι επιχειρήσεις καθορίζουν τις τιμές των αγαθών και υπηρεσιών που προσφέρουν σε ένα επίπεδο υψηλότερο του κόστους, περιλαμβάνοντας το επιθυμητό κέρδος, προκειμένου να επιτύχουν αμοιβή επί του κεφαλαίου τους. Τα τελευταία χρόνια έχει καταγραφεί σημαντική αύξηση στο περιθώριο κέρδους των εταιρειών επηρεάζοντας την τελική τιμή των αγαθών και υπηρεσιών και συνεπώς την πορεία του πληθωρισμού.

Το παρόν πλαίσιο βασίζεται σε Δοκίμιο Εργασίας της ΚΤΚ¹ και αναλύει τις εξελίξεις στο δείκτη του μοναδιαίου εταιρικού κέρδους στην κυπριακή οικονομία ανά τομέα, χρησιμοποιώντας δεδομένα των Εθνικών Λογαριασμών. Ο εν λόγω δείκτης εταιρικής κερδοφορίας βασίζεται σε στοι-

χεία των Εθνικών Λογαριασμών² σε τομεακό επίπεδο και αφορά τριμηνιαίες εκτιμήσεις, βάσει συγκεκριμένων υποθέσεων εργασίας, σε σχέση με το καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα (net operating surplus) των επιχειρήσεων ως ποσοστό της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) του κάθε τομέα³. Σημειώνεται ότι τα αποτελέσματα σε κλαδικό επίπεδο είναι πιθανό να συγκαλύψουν ετερογενείς εξελίξεις σε επίπεδο εταιρειών.

Το **Διάγραμμα 1** καταγράφει άνοδο του δείκτη του μοναδιαίου εταιρικού κέρδους για ολόκληρη την οικονομία από το δεύτερο εξάμηνο του 2021, μετά το κλείσιμο της οικονομίας λόγω της πανδημίας, και ιδιαίτερα κατά το 2022, έτος υψηλών πληθωριστικών πιέσεων τόσο στην Κύπρο όσο και στην υπόλοιπη ζώνη του ευρώ. Αναλυτικότερα, παρά τις ανοδικές πιέσεις στις τιμές των εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών (π.χ. υψηλές τιμές ενέργειας, πρώτων υλών και ενδιάμεσων υπηρεσιών) που αύξησαν το κόστος παραγωγής, οι επιχειρήσεις αύξησαν σημαντικά την κερδοφορία τους κατά το 2022, λόγω της

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1 Δείκτης μοναδιαίου εταιρικού κέρδους ανά τομέα
(ετήσια μεταβολή %, κατά την ενδεικνυόμενη περίοδο)

1. Working Paper 2024-1: Analysis of company profitability in Cyprus: the case of the unit profit metric, 2024-01.pdf (centralbank.cy)
2. Ο εν λόγω δείκτης ενδέχεται να παρουσιάζει αλλαγές με αναθεώρηση των στοιχείων των Εθνικών Λογαριασμών.
3. Προς αυτό το σκοπό, αξιοποιεί τριμηνιαία στοιχεία ανά τομέα για το ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα (gross operating surplus) τα οποία προσαρμόζει για το μικτό εισόδημα (περιλαμβάνει κυρίως απολαβές αυτοαπασχολούμενων) και τις κεφαλαιακές αποσβέσεις (αποτελούν κόστος για τις εταιρείες).

σημαντικής ανόδου των τιμών αγαθών και υπηρεσιών αποτέλεσμα κυρίως των ισχυρών πιέσεων από την πλευρά της ζήτησης λόγω και του ανοίγματος της οικονομίας μετά και τους περιορισμούς του 2020/2021 (lockdowns). Σε ό,τι αφορά τις εξελίξεις κατά το 2023, καταγράφεται διόρθωση στο δείκτη μοναδιαίου εταιρικού κέρδους σε σχέση με τα προηγούμενα έτη, στο πλαίσιο σταδιακής εξομάλυνσης του ρυθμού ανόδου των τιμών στην κυπριακή οικονομία, συνεπεία της εξασθένησης της υπερβάλλουσας ζήτησης και του συνεχιζόμενου αντικτύπου της περιοριστικής νομισματικής πολιτικής.

Όσον αφορά την τομεακή σύνθεση του δείκτη (**Διάγραμμα 1**, σελ. 21) καταγράφεται σημαντική ετερογένεια ανάμεσα στους οικονομικούς τομείς⁴. Για παράδειγμα, η αύξηση στο σχετικό δείκτη των ιδιωτικών υπηρεσιών με επαφές υψηλής έντασης κατά το 2022 οφείλεται κυρίως στις εξελίξεις στους τομείς του εμπορίου και των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τον τουρισμό και την αναψυχή. Κατ'επέκταση, αυτό αντανακλά την υπερβάλλουσα ζήτηση για ταξίδια και τη διαποικίληση των τουριστικών αγορών μετά και την απώλεια της ρωσικής αγοράς με την εισβολή στην Ουκρανία. Η συγκράτηση του δείκτη μοναδιαίου εταιρικού κέρδους κατά το 2023 θα μπορούσε να αποδοθεί, εν μέρει, στον αυξανόμενο ανταγωνισμό μεταξύ των ξενοδόχων λόγω λειτουργίας νέων μονάδων και, σύμφωνα με παράγοντες της αγοράς, στην παροχή υπηρεσιών διαμονής μέσω Airbnb καθώς και αύξηση στον αριθμό των τουριστών που αναφέρεται ότι κάνουν τις διακοπές τους

στα κατεχόμενα. Κατά το 2024, η αναμενόμενη απώλεια Ισραηλινών τουριστών λόγω της συνεχιζόμενης σύγκρουσης στη Μέση Ανατολή (βλ. Τουρισμός, σελ. 29), θα μπορούσε, μέσω τις σχετικά περιορισμένης ζήτησης, να περιορίσει περαιτέρω τα εταιρικά κέρδη σε αυτόν τον τομέα και να οδηγήσει σε περαιτέρω υποχώρηση του σχετικού δείκτη.

Σε σχέση με τον κατασκευαστικό τομέα, διαφαίνεται ότι το υψηλότερο κατασκευαστικό κόστος μετακυλήστηκε στις τιμές των κατοικιών κατά το 2022 (βλ. Κατασκευαστικός τομέας και τιμές ακινήτων, σελ. 17), ενώ παράλληλα καταγράφηκε και άνοδος στο σχετικό δείκτη του μοναδιαίου εταιρικού κέρδους. Σημειώνεται ότι η άνοδος στο σχετικό δείκτη καταγράφεται μετά από υποχώρηση την προηγούμενη διετία, συνεπεία των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας και των αποκλεισμών (lockdowns), καθώς και του τερματισμού του Κυπριακού Επενδυτικού Προγράμματος (ΚΕΠ) την 1η Νοεμβρίου 2020. Η άνοδος της κερδοφορίας στον κατασκευαστικό κλάδο το 2022 μπορεί να συνδεθεί επίσης με πιέσεις από την πλευρά της ζήτησης τόσο από την εγχώρια αγορά όσο και από ξένους. Η ζήτηση από εγχώριους αγοραστές αφορά, μεταξύ άλλων, σε επενδύσεις για σκοπούς ενοικίασης, ενώ από ξένους συνδέεται με την εισροή ξένου εργατικού δυναμικού στο πλαίσιο εγγραφής εταιρειών ξένων συμφερόντων (headquartering) στην Κύπρο. Η υποχώρηση του δείκτη εταιρικού κέρδους του κατασκευαστικού τομέα σε χαμηλότερα επίπεδα κατά το 2023 σε σχέση με το 2022, θα μπορούσε να αποδοθεί στο ακόμη

4. Η κατηγορία των ιδιωτικών υπηρεσιών με επαφές υψηλής έντασης περιλαμβάνει τους τομείς του εμπορίου, των μεταφορών, των ξενοδοχείων και εστιατορίων καθώς και τις τέχνες, την ψυχαγωγία και την αναψυχή. Η κατηγορία των ιδιωτικών υπηρεσιών με επαφές χαμηλής έντασης περιλαμβάνει τους τομείς της ενημέρωσης και επικοινωνίας, των χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών δραστηριοτήτων, των κτηματομεσιτικών δραστηριοτήτων και των επαγγελματικών υπηρεσιών, επομένως εξαιρούνται οι δημόσιες υπηρεσίες (δηλαδή εξαιρούνται οι τομείς της δημόσιας διοίκησης και άμυνας, εκπαίδευσης και υγείας).

υψηλό κόστος κατασκευής στην Κύπρο (παρά τα σημάδια διόρθωσης που έχουν ήδη παρατηρηθεί) σε συνδυασμό με μείωση της ζήτησης από ξένες αγορές (μείωση στον αριθμό των πωλητηρίων εγγράφων που κατατέθηκαν από ξένους αγοραστές, βλ. Κατασκευαστικός τομέας και τιμές ακινήτων, σελ. 17), αντανakλώντας έτσι την ανάγκη απορρόφησης μέρους του κόστους από τα εταιρικά κέρδη. Επιπρόσθετα, σημειώνεται και μια αξιοσημείωτη μετατόπιση των προτιμήσεων προς διαμερίσματα και μικρότερες οικίες, κάτι που συντείνει στη συγκράτηση των συνολικών εσόδων και, κατ' επέκταση των κερδών του κατασκευαστικού τομέα.

Ο δείκτης του μοναδιαίου εταιρικού κέρδους του τομέα των χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών δραστηριοτήτων καταγράφει, επιβραδυνόμενη αύξηση το 2023 σε σχέση με τη διετία 2020-21. Σημειώνεται η σημαντική συνεισφορά του υποτομέα των μη τραπεζικών χρηματοπιστωτικών δραστηριοτήτων, ιδιαίτερα τα έτη 2020-21 στη μεγέθυνση του ΑΕΠ, ο οποίος διαφαίνεται όπως έχει οδηγήσει στην άνοδο του δείκτη μοναδιαίου εταιρικού κέρδους για τον συνολικό τομέα τα εν λόγω έτη. Αυτή η εικόνα αντιστράφηκε το 2022-23 λόγω των κυρώσεων κατά της Ρωσίας, με σχετική συρρίκνωση του κύκλου εργασιών του εν λόγω υποτομέα, γεγονός που συνδέεται με καθοδικές πιέσεις στην κερδοφορία του. Η συμβολή του υποτομέα των τραπεζών στο δείκτη του μοναδιαίου εταιρικού κέρδους του τομέα των χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών δραστηριοτήτων, ήταν σημαντική κατά το 2023, λόγω της διαφοράς μεταξύ των επιτοκίων δανεισμού και καταθέσεων.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2 Σταθμισμένη συνεισφορά στην μεταβολή του δείκτη μοναδιαίου εταιρικού κέρδους

(ετήσια μεταβολή %, ποσοστιαίες μονάδες)

Πηγές: ΣΥΚ, υπολογισμοί συγγραφέα. Σημείωση: Η κατηγορία «λοιποί τομείς» περιλαμβάνει την γεωργία και τις δημόσιες υπηρεσίες.

Κατά το 2024, η σταδιακή και αργή άνοδος των καταθετικών επιτοκίων, σε συνάρτηση με ενδεχόμενη αποκλιμάκωση των δανειστικών επιτοκίων, σε συνέχεια μείωσης των βασικών από την ΕΚΤ, αναμένεται να οδηγήσει σε συγκράτηση της κερδοφορίας των τραπεζών και κατ' επέκταση, του δείκτη μοναδιαίου εταιρικού κέρδους για τον τομέα των χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών δραστηριοτήτων.

Αξίζει να σημειωθεί η σταθμισμένη συνεισφορά των διαφόρων οικονομικών τομέων στον συνολικό δείκτη του μοναδιαίου εταιρικού κέρδους σε τριμηνιαία βάση (Διάγραμμα 2), ώστε να αξιολογηθεί η σχετική δυναμική του δείκτη (dynamics). Η απότομη ανάκαμψη του σχετικού δείκτη από το δεύτερο τρίμηνο του 2021 οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στις ιδιωτικές υπηρεσίες, ιδίως εκείνες με επαφές υψηλής έντασης (δηλαδή εμπόριο, τουρισμός και δραστηριότητες αναψυχής). Ταυτόχρονα, αξίζει να σημειωθεί ότι αυτή η ανάκαμψη κάλυψε τις προηγούμενες ζημιές μεταξύ δεύτερου τριμήνου του 2020 και πρώτου

Enter
Exit
Full
Screen

Navigation icons: Home, Search, Back, Forward, Refresh, etc.

1 Εισαγωγή
Διοικητή

2 Εργόσιο
Περίβαλλον

3 Μεκροοικονομικές
Προβλέψεις για την
Κυπριακή Οικονομία

τριμήνου του 2021 λόγω της πανδημίας και των αποκλεισμών (lockdowns). Επιπλέον, είναι ενδιαφέρον να σημειωθεί ότι ο ρυθμός μεγέθυνσης του δείκτη μοναδιαίου εταιρικού κέρδους των ιδιωτικών υπηρεσιών με επαφές χαμηλής έντασης συνέχισε να είναι θετικός ακόμη και κατά τα χρόνια της πανδημίας και, ως εκ τούτου, οδήγησε σε συγκράτηση της πτώσης του δείκτη για την οικονομία.

Καταληκτικά, η ανάλυση του παρόντος πλαισίου καταγράφει ότι οι αναντιστοιχίες ζήτησης-προσφοράς (demand-supply mismatches) σε διάφορους οικονομικούς τομείς μετά το ξέσπασμα της πανδημίας, ιδίως οι υπηρεσίες με επαφές υψηλής έντασης, επέτρεψαν σε πολλές εταιρείες να αυξήσουν τις τιμές τους, οδηγώντας έτσι σε υψηλή κερδοφορία ιδιαίτερα κατά το 2022, σε ένα περιβάλλον υπερβάλλουσας ζήτησης μετά τους αποκλεισμούς (lockdowns). Εντούτοις, παρατηρείται υποχώρηση του δείκτη μοναδιαίου εταιρικού κέρδους σε χαμηλότερα επίπεδα κατά το 2023 και, σε συνάρτηση με τη σταδιακή διόρθωση των τιμών στην οικο-

νομία, τα εταιρικά κέρδη απορρόφησαν μέρος της αύξησης των μισθών που παρατηρήθηκε ιδιαίτερα από το δεύτερο εξάμηνο του 2023 (βλ. Κόστος Εργασίας, σελ. 19). Προς αυτό συνέβαλε η επιβράδυνση του ΑΕΠ (βλ. Οικονομική Δραστηριότητα, σελ. 13) λόγω του συνεχιζόμενου αντικτύπου της περιοριστικής νομισματικής πολιτικής και της εξασθένησης της υπερβάλλουσας ζήτησης που προέκυψε το 2022 λόγω του ανοίγματος της οικονομίας μετά τους περιορισμούς του 2020/2021 (lockdowns). Κατά το 2024, αναμένεται ότι τα εταιρικά κέρδη σε επίπεδο οικονομίας θα απορροφήσουν την αναμενόμενη περαιτέρω άνοδο στους μισθούς, σε συνδυασμό με συνεχιζόμενη διόρθωση των πληθωριστικών πιέσεων (βλ. Μακροοικονομικές προβλέψεις, σελ. 41). Ταυτόχρονα, ενδεχόμενα υψηλότερα και/ή πιο επίμονα από τα προβλεπόμενα εταιρικά κέρδη σε ορισμένους τομείς, ιδιαίτερα των υπηρεσιών, αποτελούν ανοδικό κίνδυνο για τις προοπτικές του πληθωρισμού (βλ. Μακροοικονομικές προβλέψεις, σελ. 41).

Enter
Exit

Full
Screen

1

Εισαγωγή
Διοικητή

2

Εργαίριο
Περιβάλλον

3

Μακροοικονομικές
Προβλέψεις για την
Κυριακή Οικονομία

3. Αγορά Εργασίας

Η αγορά εργασίας στην Κύπρο παραμένει ανθεκτική παρά τις επιπτώσεις του πολέμου της Ρωσίας στην Ουκρανία και των συγκρούσεων στην Μέση Ανατολή.

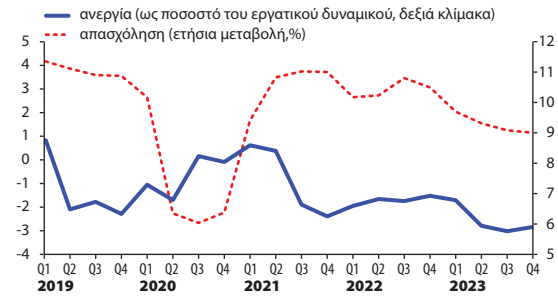
Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στατιστικά στοιχεία, συνεχίζεται η ανάκαμψη στην απασχόληση το 2023, αν και με επιβραδυνόμενο ρυθμό, καταγράφοντας ετήσιο ρυθμό αύξησης 1,5%, έναντι 3,0% το 2022 (Διάγραμμα 9). Η αύξηση στην απασχόληση προήλθε κυρίως από τους τομείς του εμπορίου, των μεταφορών, των ξενοδοχείων και εστιατορίων, με μικρότερη συμβολή από τους τομείς των επαγγελματικών υπηρεσιών, της μεταποίησης και της ενημέρωσης και επικοινωνίας. Παράλληλα, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΕΔ, η ανεργία μειώθηκε στο 6,1% το 2023, σε σύγκριση με 6,8% το 2022 (Διάγραμμα 9). Αυτό αποτελεί και το χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων δεκαεσσάρων ετών, δηλαδή, από το 5,4% του 2009.

Οι ώρες εργασίας ανά απασχολούμενο σημείωσαν άνοδο 1,8% το 2023, σε σχέση με 4,1% το 2022, με την επιβράδυνση να οφείλεται στη μεγαλύτερη αύξηση της απασχόλησης σε σχέση με τις ώρες εργασίας.

Τα στοιχεία της ΣΥΚ για τους εγγεγραμμένους άνεργους καταδεικνύουν συνεχή μείωση από τον Ιούνιο του 2021 (Διάγραμμα 10), με τα πιο πρόσφατα στοιχεία του Απριλίου 2024 να καταγράφουν ετήσια μείωση 17,2% (από 11.284 σε 9.343 άτομα). Αυτό οφείλεται στη συνεχιζόμενη ανθεκτικότητα της αγοράς εργασίας, χάρη στην αναμενόμενη ανάκαμψη του ΑΕΠ.

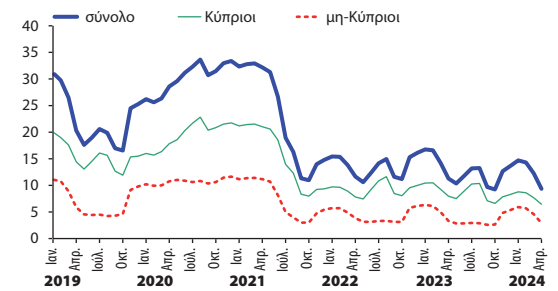
Σε σχέση με την ανεργία κατά ηλικιακή ομάδα (Διάγραμμα 11α), οι άνθρωποι ηλικίας 25-34 ετών έχουν την μεγαλύτερη συνεισφορά στο συνολικό ποσοστό ανεργίας

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9 Ανεργία και απασχόληση

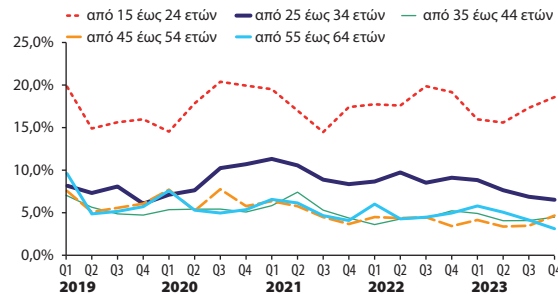
Πηγή: ΣΥΚ (ΕΕΔ).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10 Εγγεγραμμένη ανεργία (αριθμός ανέργων, χιλιάδες)

Πηγή: ΣΥΚ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 11α Ανεργία κατά ηλικιακή ομάδα (ως ποσοστό του εργατικού δυναμικού)

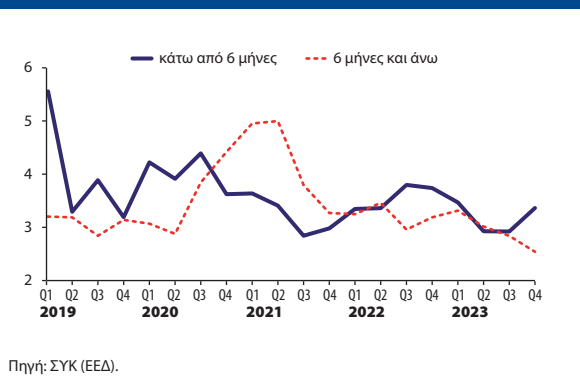

Πηγή: ΣΥΚ (ΕΕΔ).

(6,1%), με 2,0 ποσοστιαίες μονάδες για το 2023. Το ποσοστό ανεργίας για την συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα μειώθηκε στο 7,5% το 2023, έναντι 9,0% το 2022. Σημαντική παράμετρος στην ανάλυση της αγοράς εργασίας αποτελεί η σταθεροποίηση της μακροχρόνιας ανεργίας σε χαμηλά επίπεδα, παραμένοντας στο 2,5% το τέταρτο τρίμηνο του 2023 (**Διάγραμμα 11β**), αντικατοπτρίζοντας τη σταθερότητα στην αγορά εργασίας.

Τα στοιχεία της ΕΕΔ υποδεικνύουν ότι η εισροή ξένου εργατικού δυναμικού συνεχίζεται, επιτρέποντας την κάλυψη των αναγκών προσωπικού των επιχειρήσεων. Επιπρόσθετα, η ΕΕΔ καταδεικνύει τη μεγάλη αύξηση στις κενές θέσεις εργασίας το 2023, κυρίως στην τουριστική βιομηχανία, αντισταθμώντας την ισχυρή οικονομική ανάκαμψη και τη συνεχιζόμενη ανθεκτικότητα στην αγορά εργασίας.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 11β Ανεργία κατά διάρκεια
(ως ποσοστό του εργατικού δυναμικού)

4. Ισοζύγιο Πληρωμών

4.1 Ισοζύγιο πληρωμών³

Το έλλειμμα του ΙΤΣ το 2023 διευρύνθηκε στα €3.607,2 εκατ. (-12,1% του ΑΕΠ) σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους €2.202,7 εκατ. (-7,9% του ΑΕΠ) το 2022 (Πίνακας 6). Η εν λόγω επιδείνωση του ελλείμματος ΙΤΣ προέρχεται κυρίως από τα ελλείματα στο ισοζύγιο αγαθών και στο λογαριασμό του πρωτογενούς εισοδήματος, ενώ το πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών, αντιστάθμισε μερικώς το εν λόγω αποτέλεσμα. Διορθωμένο ως προς την επίδραση των ΟΕΣ, το έλλειμμα του ΙΤΣ το 2023 κατέγραψε επίσης επιδείνωση και ανήλθε στα €3.434,2 εκατ. (-11,5% του ΑΕΠ) σε σχέση με €2.540,9 εκατ. (-9,1% του ΑΕΠ) το 2022 (Διάγραμμα 12).

Πιο αναλυτικά, το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών επιδεινώθηκε κατά €1.142,1 εκατ. και ανήλθε στα €7.115,2 εκατ. το 2023. Ειδικότερα, οι καθαρές εισαγωγές αγαθών των ΟΕΣ (κυρίως πλοία), οι οποίες δεν επηρεάζουν την εγχώρια οικονομία, κατέγραψαν αύξηση ύψους €491,0 εκατ.. Επιπρόσθετα, η αυξημένη εγχώρια ζήτηση που παρατηρήθηκε με την επανεκκίνηση της οικονομίας μετά την πανδημία συνεχίστηκε, ιδιαίτερα κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους, οδηγώντας σε αύξηση των εισαγωγών για εγχώρια κατανάλωση. Τη μεγαλύτερη αύξηση κατέγραψαν οι κατηγορίες μεταφορικού εξοπλισμού και καταναλωτικών αγαθών, ενώ η κατηγορία ενδιάμεσων αγαθών σημείωσε μείωση σε σχέση με το 2022 λόγω της ομαλοποίησης στις τιμές πρώτων υλών και της ενέργειας.

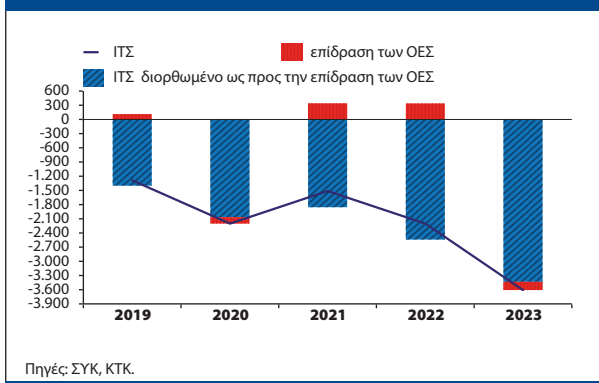
3. Τα στοιχεία των εξωτερικών στατιστικών επηρεάζονται σημαντικά από την ταξινόμηση των ΟΕΣ ως κατοίκους Κύπρου και ιδιαίτερα από αυτές που θεωρούνται οικονομικοί ιδιοκτήτες κινητού εξοπλισμού μεταφοράς (κυρίως πλοία). Σημειώνεται ότι οι συναλλαγές των ΟΕΣ δεν επηρεάζουν, αλλά ούτε και επηρεάζονται ουσιαστικά από τον κύκλο της εγχώριας οικονομίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6 Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (κύριες κατηγορίες)

	2022 (€ εκατ.)	2023 (€ εκατ.)	Μεταβολή (€ εκατ.)
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών	-2.202,7	-3.607,2	-1.404,4
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών διορθωμένο ως προς την επίδραση των ΟΕΣ	-2.540,9	-3.434,2	-893,3
Ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών	88,3	-273,7	-362,0
Ισοζύγιο αγαθών	-5.973,1	-7.115,2	-1.142,1
Εξαγωγές αγαθών	4.581,5	4.346,4	-235,1
<i>εκ των οποίων:</i>			
εξαγωγές αγαθών των ΟΕΣ	1.377,3	1.349,4	-27,8
Εισαγωγές αγαθών	10.554,6	11.461,6	907,0
<i>εκ των οποίων:</i>			
εισαγωγές αγαθών των ΟΕΣ	1.422,4	1.885,6	463,2
Ισοζύγιο υπηρεσιών	6.061,5	6.841,5	780,0
Εξαγωγές υπηρεσιών	21.817,2	22.287,3	470,1
Εισαγωγές υπηρεσιών	15.755,7	15.445,8	-309,9
Πρωτογενές εισόδημα (καθαρό)	-2.087,7	-3.010,7	-923,0
Δευτερογενές εισόδημα (καθαρό)	-203,4	-322,7	-119,3
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (ως % του ΑΕΠ)	-7,9	-12,1	
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών διορθωμένο ως προς την επίδραση των ΟΕΣ (ως % του ΑΕΠ)	-9,1	-11,5	

Πηγές: ΣΥΚ, ΚΤΚ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 12 Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (ΙΤΣ) (€ εκατ.)

Πηγές: ΣΥΚ, ΚΤΚ.

Το πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών βελτιώθηκε κατά €780,0 εκατ. και ανήλθε στα €6.841,5 εκατ. το 2023 (Πίνακας 7). Πιο συγκεκριμένα, οι εξαγωγές υπηρεσιών αυξήθηκαν κατά €470,1 εκατ. ενώ ταυτόχρονα, οι εισαγωγές υπηρεσιών μειώθηκαν κατά €309,9 εκατ. Σε ότι αφορά τις εξαγωγές, καταγράφηκε σημαντική αύξηση στον ταξιδιωτικό τομέα (€568,9 εκατ.) και στις μεταφορές (€232,5 εκατ.). Μικρότερη αύξηση σε σχέση με προηγούμενα χρόνια κατέγραψαν οι εξαγωγές του τομέα τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης (ICT), (€196,1 εκατ.). Αντιθέτως, οι εξαγωγές χρηματοοικονομικών και λοιπών επιχειρηματικών υπηρεσιών κατέγραψαν μείωση ύψους €555,0 εκατ. και €43,1 εκατ., αντίστοιχα, κυρίως ως αποτέλεσμα των κυρώσεων κατά της Ρωσίας. Η μείωση στις εισαγωγές λοιπών επιχειρηματικών (-€563,8 εκατ.), χρηματοοικονομικών (-€334,9 εκατ.) και ICT υπηρεσιών (-€236,1 εκατ.), που συνδέονται άμεσα με την προαναφερόμενη μείωση στις εξαγωγές των τομέων τους, συνέβαλε θετικά στη βελτίωση του ισοζυγίου υπηρεσιών.

Το έλλειμμα στο λογαριασμό του πρωτογενούς εισοδήματος, που περιλαμβάνει κυρίως εισόδημα από εξαρτημένη εργασία και επενδύσεις, διευρύνθηκε κατά €923,0 εκατ. το 2023 και ανήλθε στα €3.010,7 εκατ. (Πίνακας 6, σελ. 27). Η εν λόγω διεύρυνση οφείλεται κατά κύριο λόγο στην ψηλή κερδοφορία των εγχώριων τραπεζών που αναλογεί σε ξένους μετόχους-επενδυτές. Το έλλειμμα του δευτερογενούς εισοδήματος, που περιλαμβάνει κυρίως τρέχουσες μεταβιβάσεις, διευρύνθηκε κατά €119,3 εκατ. το 2023.

Η καθαρή ΔΕΘ έφθασε στα -€28,7 δισ. (-96,4% του ΑΕΠ) στο τέλος του 2023 (Διάγραμμα 13). Διορθωμένη ως προς την επίδραση των ΟΕΣ, η ΔΕΘ ανήλθε στα -€10,8 δισ. ή -36,4% του ΑΕΠ.

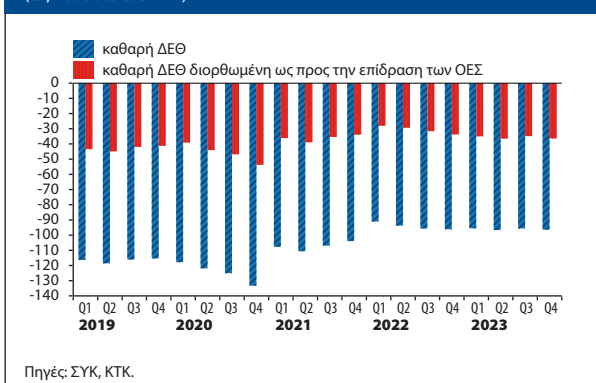
ΠΙΝΑΚΑΣ 7 Ισοζύγιο Υπηρεσιών (κύριες κατηγορίες)
(€ εκατ.)

	2022 (€ εκατ.)	2023 (€ εκατ.)	Μεταβολή (€ εκατ.)
Ισοζύγιο υπηρεσιών	6.061,5	6.841,5	780,0
Εξαγωγές υπηρεσιών	21.817,2	22.287,3	470,1
<i>ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ:</i>			
Μεταφορές	3.952,9	4.185,4	232,5
Ταξίδια	2.737,3	3.306,1	568,9
Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	5.243,8	4.688,8	-555,0
Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης	6.894,7	7.090,8	196,1
Λοιπές επιχειρηματικές υπηρεσίες	1.688,3	1.645,2	-43,1
Εισαγωγές υπηρεσιών	15.755,7	15.445,8	-309,9
<i>ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ:</i>			
Μεταφορές	2.693,1	2.970,5	277,4
Ταξίδια	1.295,2	1.668,9	373,7
Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	3.170,4	2.835,5	-334,9
Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης	4.504,1	4.268,0	-236,1
Λοιπές επιχειρηματικές υπηρεσίες	3.205,0	2.641,3	-563,8

Πηγή: ΚΤΚ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 13 Καθαρή Διεθνής Επενδυτική Θέση (ΔΕΘ)

(ως ποσοστό του ΑΕΠ)

4.2 Τουρισμός

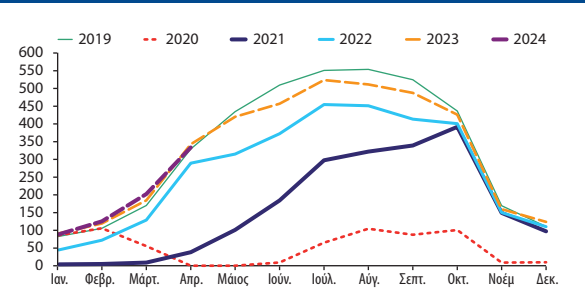
Ο τουριστικός τομέας ανέκαμψε σημαντικά κατά το 2023, παρά τις απώλειες από τη Ρωσική αγορά ένεκα των κυρώσεων μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, αλλά και της σημαντικής μείωσης στις αφίξεις Ισραηλιτών τουριστών μετά την ένταση στη Μέση Ανατολή από τον Οκτώβριο του 2023. Το 2023, οι αφίξεις ανήλθαν στους 3,8 εκατ. τουρίστες, καταγράφοντας ετήσια αύξηση 20,1%. Αυτό αντιστοιχεί στο 97% του επιπέδου αφίξεων του 2019, χρονιάς ρεκόρ πριν από την πανδημία. Κύριες χώρες προέλευσης αποτέλεσαν το Ηνωμένο Βασίλειο με 1,3 εκατ. τουρίστες, ακολουθούμενο από το Ισραήλ με 411 χιλ. και την Πολωνία με 274 χιλ. τουρίστες. Σύμφωνα με πιο πρόσφατα στοιχεία, σημειώνεται αύξηση 1,7% στις αφίξεις του πρώτου τετραμήνου του 2024 (Διάγραμμα 14) σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2023 (Πίνακας 8).

Τα έσοδα από τον τουρισμό το 2023 κατέγραψαν ετήσια αύξηση ύψους 22,6% και ανήλθαν στα €2.990,6 εκατ. (Διάγραμμα 15). Στην εξέλιξη αυτή συνέβαλε θετικά η προαναφερόμενη αύξηση στις τουριστικές αφίξεις καθώς και η ετήσια αύξηση στην κατά κεφαλή δαπάνη κατά 2,1%, παρά τη μείωση της μέσης διάρκειας παραμονής τουριστών σε 8,5 ημέρες το 2023 από 9,8 ημέρες το 2022. Τα τουριστικά έσοδα παρουσιάζονται αυξημένα κατά 7,9% τους πρώτους δύο μήνες του 2024 σε σχέση με την ίδια περσινή περίοδο (Πίνακας 8).

Λόγω της αβεβαιότητας σε σχέση με τη διάρκεια και έκβαση του Ρώσο-Ουκρανικού πολέμου και της σύγκρουσης στη Μέση Ανατολή, αναμένεται ότι ο τουριστικός τομέας το 2024 θα κυμανθεί σε λίγο πιο χαμηλά επίπεδα σε σχέση με το 2023. Σημαντικοί

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 14 Αφίξεις τουριστών

(αριθμός ατόμων, χιλιάδες)

Πηγή: ΣΥΚ.

Σημείωση: Οι αφίξεις κατά την περίοδο 15/3/2020 - 18/4/2022 είχαν επηρεαστεί λόγω της πανδημίας covid-19.

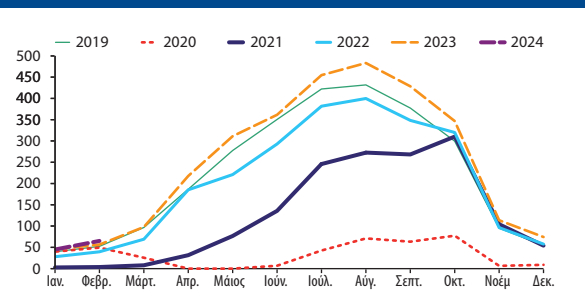
ΠΙΝΑΚΑΣ 8 Τουρισμός

	Αφίξεις τουριστών (χιλ.)	Έσοδα από τουρισμό (€ εκατ.)	Κατά κεφαλή δαπάνη (€)
2022	3.201,1	2.439,2	762,0
2023	3.845,7	2.990,6	777,6
ετήσια % μεταβολή	20,1	22,6	2,1
2023 Ιαν. - Φεβ.	209,6	102,2	487,5
2024 Ιαν. - Φεβ.	213,0	110,3	517,9
ετήσια % μεταβολή	1,6	7,9	6,2
2023 Ιαν. - Απρ.	736,6	n/a	n/a
2024 Ιαν. - Απρ.	748,8	n/a	n/a
ετήσια % μεταβολή	1,7	n/a	n/a

Πηγή: ΣΥΚ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 15 Έσοδα από τον τουρισμό

(€ εκατ.)

Πηγή: ΣΥΚ.

Σημείωση: Οι αφίξεις κατά την περίοδο 15/3/2020 - 18/4/2022 είχαν επηρεαστεί λόγω της πανδημίας covid-19.

Enter

Exit

Full

Screen

1

Εισαγωγή

Διοικητική

2

Εργαζόμενο

Περιβάλλον

3

Μεταοικονομικές

Προβλέψεις για την

Κυβερνητική Οικονομία

παράγοντες που θα συμβάλουν στην περαιτέρω μεσο-μακροπρόθεσμη ανάπτυξη του τομέα αποτελούν η ανάπτυξη της αεροπορικής συνδεσιμότητας και νέων δρομολογίων, η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και της διάρκειας παραμονής των επισκεπτών, και η προώθηση της υπαίθρου, των ορεινών και ακριτικών /απομακρυσμένων περιοχών ως εναλλακτικές επιλογές προορισμού.

5. Συνθήκες χρηματοδότησης και πιστωτικές εξελίξεις^{4,5}

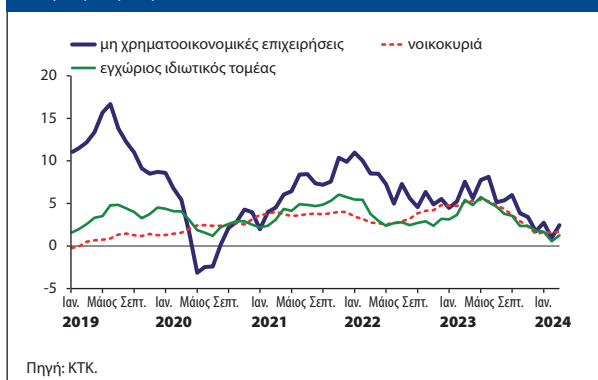
Ο εγχώριος χρηματοπιστωτικός τομέας διατηρεί την ανθεκτικότητά του παρά τις πολλαπλές εξωγενείς κρίσεις, συνεχίζοντας έτσι να παρέχει χρηματοδότηση σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά, διαδραματίζοντας καθοριστικό ρόλο στην οικονομική ανάπτυξη.

5.1 Καταθέσεις

Ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των καταθέσεων του εγχώριου ιδιωτικού τομέα⁶ παρουσίασε αποκλιμάκωση από τα μέσα του 2023 και υποχώρησε στο 1,3% τον Μάρτιο του 2024 σε σύγκριση με 5,4% τον Μάρτιο του 2023.

Τα σημαντικά αποθεματικά ρευστότητας που είχε συσσωρεύσει ο ιδιωτικός τομέας τα προηγούμενα έτη, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια της πανδημίας, ενδεχομένως να χρησιμοποιούνται σταδιακά για την αντιμετώπιση του αυξημένου κόστους ζωής. Επιπρόσθετα, ένα μέρος της ρευστότητας φαίνεται ότι διοχετεύεται στην αποπληρωμή δανείων λόγω της αύξησης των επιτοκίων δανεισμού, με την τάση αυτή να είναι πιο έντονη για τις επιχειρήσεις. Αναλυτικότερα, η ετήσια μεταβολή καταθέσεων των εγχώριων ΜΧΕ υποχώρησε στο 2,4% τον Μάρτιο του 2024 σε σύγκριση με 7,6% τον Μάρτιο του 2023, ενώ των εγχώριων νοικοκυριών διαμορφώθηκε στο 1,7% τον Μάρτιο του 2024 σε σύγκριση με 5,2% τον Μάρτιο του 2023 (Διάγραμμα 16). Παρά την

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 16 Καταθέσεις από τον εγχώριο ιδιωτικό τομέα
(ετήσια μεταβολή, %)

4. Για αναλυτική επεξήγηση της μεθοδολογίας και τεχνικής ανάλυσης των καταθέσεων και πιστωτικής επέκτασης βλέπε τις Τεχνικές Σημειώσεις στη σελ. 51.
5. Σημειώνεται ότι οι ετήσιες ποσοστιαίες μεταβολές καταθέσεων και καθαρών δανείων που αναλύονται στην παρούσα ενότητα του Οικονομικού Δελτίου και αναφέρονται σε κατοίκους Κύπρου εξαιρούν τις ΟΕΣ οι οποίες κατατάσσονται στην κατηγορία των μη κατοίκων, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά.
6. Ο εγχώριος ιδιωτικός τομέας αναφέρεται σε μη ΝΧΙ κατοίκους Κύπρου, εξαιρουμένων των ΟΕΣ και του τομέα της κεντρικής κυβέρνησης

επιβράδυνση που παρατηρείται, τόσο τα νοικοκυριά όσο και οι επιχειρήσεις συνεχίζουν να καταγράφουν θετικούς ρυθμούς μεταβολής καταθέσεων. Η ανθεκτικότητα αυτή πιθανώς να συνδέεται με τη συνεχή ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας και τη θετική πορεία της απασχόλησης.

Οι καταθέσεις των μη κατοίκων Κύπρου⁷ συνέχισαν να μειώνονται, καταγράφοντας αρνητικούς ρυθμούς μεταβολής από τα μέσα του 2022, αντανακλώντας κυρίως τον αντίκτυπο των κυρώσεων που επιβλήθηκαν στην Ρωσία και των οδηγιών για παρεμπόδιση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Συγκεκριμένα, ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής τους διαμορφώθηκε στο -6,5% τον Μάρτιο του 2024 σε σύγκριση με -5,9% τον Μάρτιο του 2023 (Διάγραμμα 17).

5.2 Δανεισμός

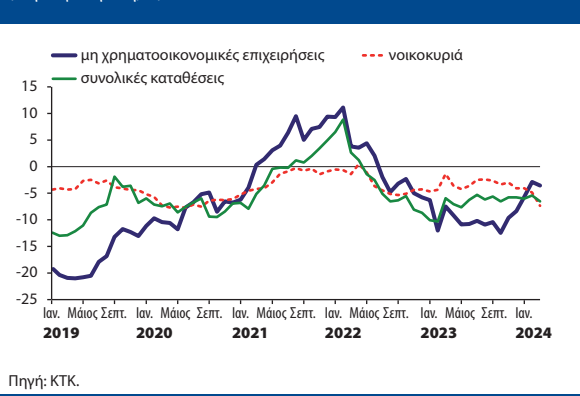
Αναφορικά με τις πιστωτικές εξελίξεις, η ανθεκτικότητα που παρουσίασε ο νέος δανεισμός προς τον εγχώριο μη χρηματοοικονομικό ιδιωτικό τομέα⁸ το 2023 συνεχίστηκε και το πρώτο τρίμηνο του 2024 (Διάγραμμα 18), παρά τα υψηλά επιτόκια, τα αυστηρά κριτήρια χορήγησης δανείων και την υποτονική ζήτηση. Συγκεκριμένα, το 2023 ο νέος δανεισμός προς τον μη χρηματοοικονομικό ιδιωτικό τομέα διατηρήθηκε στα επίπεδα του 2022 (€3,3 δισ.). Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2024, ο δανεισμός αυξήθηκε ελαφρώς, φτάνοντας τα €785 εκατ., σε σύγκριση με €756 εκατ. το πρώτο τρίμηνο του 2023.

Σχετικά με τις επιμέρους κατηγορίες, το 2023 ο νέος δανεισμός προς ΜΧΕ ξεπέρασε ελαφρώς τα επίπεδα του 2022 και ανήλθε σε €1.921 εκατ. από €1.856 εκατ. το 2022, κυρίως λόγω αυξημένων αναγκών χρηματοδότησης κεφαλαίου κίνησης ενώ τα δάνεια για μακρο-

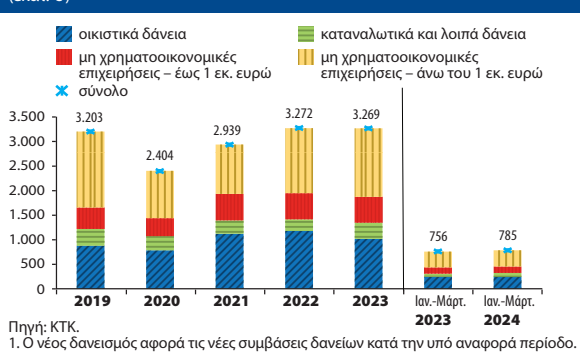
7. Συμπεριλαμβανομένων των ΟΕΣ.

8. Νέα συμβόλαια δανείων σε ευρώ σε ΜΧΕ και νοικοκυριά της ζώνης του ευρώ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 17 Καταθέσεις μη κατοίκων Κύπρου
(ετήσια μεταβολή, %)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 18 Νέος δανεισμός σε ευρώ προς μη χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις και νοικοκυριά της ζώνης του ευρώ⁽¹⁾
(εκατ. €)

πρόθεσμα επενδυτικά έργα περιορίστηκαν σε μικρό αριθμό μεγάλων επιχειρήσεων. Το πρώτο τρίμηνο του 2024, ο όγκος των νέων επιχειρηματικών δανείων συνέχισε να παρουσιάζεται αυξημένος φτάνοντας τα €462 εκατ., σε σύγκριση με €448 εκατ. την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους. Σύμφωνα με τις τελευταίες ΕΤΧ⁹, Ιανουαρίου και Απριλίου 2024, παρά τη συνεχιζόμενη μείωση της συνολικής ζήτησης επιχειρηματικών δανείων, παρατηρείται αύξηση της ζήτησης δανείων για πάγιες επενδύσεις, για πρώτη φορά από το τέταρτο τρίμηνο του 2021, υποδηλώνοντας αυξημένη εμπιστοσύνη στις προοπτικές της οικονομίας.

Όσον αφορά τα νοικοκυριά, τα νέα καταναλωτικά και λοιπά δάνεια επίσης αυξήθηκαν το 2023 και το πρώτο τρίμηνο του 2024 σε σύγκριση με τις αντίστοιχες περιόδους του προηγούμενου έτους. Συγκεκριμένα, το 2023 ανήλθαν σε €332 εκατ. σε σύγκριση με €238 εκατ. το 2022 και το πρώτο τρίμηνο του 2024 σε €85 εκατ. σε σύγκριση με €64 εκατ. το αντίστοιχο τρίμηνο του 2023. Αυτή η αύξηση ενδέχεται να αντανακλά αυξημένες ανάγκες ρευστότητας των νοικοκυριών σε ένα περιβάλλον υψηλότερων τιμών. Επιπρόσθετα, η αύξηση πιθανώς εν μέρει να συνδέεται και με τη στροφή των καταναλωτών προς υβριδικά και ηλεκτρικά οχήματα λόγω των υψηλών τιμών ενέργειας. Ο νέος δανεισμός προς νοικοκυριά για οικιστικούς σκοπούς παρουσίασε σταθεροποίηση από τα μέσα του 2022, παρά την αυστηροποίηση της ενιαίας νομισματικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ. Ο εν λόγω δανεισμός φαίνεται να έχει εν μέρει ενισχυθεί από την προώθηση δανειοδοτικών προϊόντων με σταθερό επιτόκιο μεγαλύτερης διάρκειας από τις τράπεζες, ανταποκρινόμενες στην ανάγκη δανειοληπτών για σταθερότητα στις δόσεις των δανείων τους. Ενδεχομένως, ρόλο στη σταθεροποίηση

9. Λεπτομερής ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας για την Κύπρο είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα (<https://www.centralbank.cy/en/publications/surveys/bankending-survey>) της ΚΤΚ

πιθανόν να διαδραμάτισε και η αυξημένη ζήτηση για φωτοβολταϊκά συστήματα. Τα νέα οικιστικά δάνεια το πρώτο τρίμηνο του 2024 ανήλθαν σε €238 εκατ. σε σύγκριση με €244 εκατ. το πρώτο τρίμηνο του 2023.

Παρά την ανθεκτικότητα του νέου δανεισμού, τα καθαρά δάνεια¹⁰ προς τον εγχώριο ιδιωτικό τομέα¹¹ καταγράφουν αρνητικούς ετήσιους ρυθμούς μεταβολής τους τελευταίους δώδεκα μήνες. Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής των καθαρών δανείων προς τον εγχώριο ιδιωτικό τομέα διαμορφώθηκε στο -0,1% τον Μάρτιο του 2024, παρουσιάζοντας μικρή βελτίωση συγκριτικά με το -1,0% τον Νοέμβριο του 2023, που ήταν το χαμηλότερο επίπεδο από το 2017.

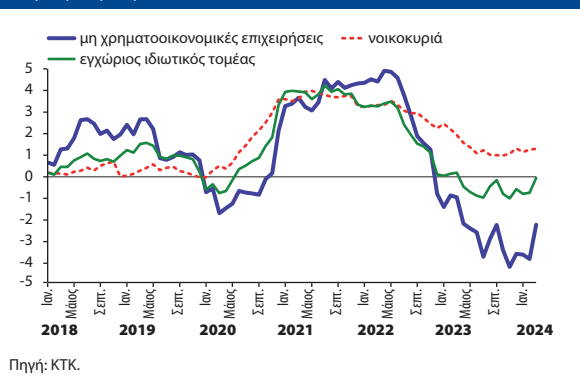
Στους αρνητικούς ρυθμούς μεταβολής συνέβαλαν κυρίως τα καθαρά δάνεια προς τις εγχώριες ΜΧΕ, των οποίων ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής ήταν αρνητικός από τον Δεκέμβριο του 2022, φτάνοντας στο -2,2% τον Μάρτιο του 2024 (Διάγραμμα 19). Αυτό υποδεικνύει ότι οι αποπληρωμές επιχειρηματικών δανείων υπερβαίνουν τις νέες δανειοδοτήσεις. Οι αποπληρωμές δανείων πιθανώς αποτελούν στρατηγική κίνηση ορισμένων μη χρηματοοικονομικών επιχειρήσεων με επαρκή ρευστότητα, στο πλαίσιο της καλύτερης διαχείρισης των χρηματοοικονομικών τους, λόγω αυξημένου κόστους δανεισμού.

Η επιβράδυνση στον ετήσιο ρυθμό αύξησης των καθαρών στεγαστικών δανείων που παρατηρείται από τα μέσα του 2022 συνεχίστηκε και το πρώτο τρίμηνο του 2024. Ο ετήσιος ρυθμός αύξησης υποχώρησε στο 1,8% τον Μάρτιο του 2024 από 2,1% τον Δεκέμβριο του 2023 και 5% τον Δεκέμβριο του 2022 (Πίνακας 9). Η συνεχιζόμενη επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης των στεγαστικών δανείων

10. Τα καθαρά δάνεια ισούνται με τον νέο δανεισμό συν την κεφαλαιοποίηση τόκων μείον τις αποπληρωμές.

11. Ο εγχώριος ιδιωτικός τομέας αναφέρεται σε μη ΝΧΙ κατοίκους Κύπρου, εξαιρουμένων των ΟΕΣ και του τομέα της γενικής κυβέρνησης.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 19 Δάνεια προς τον εγχώριο ιδιωτικό τομέα
(ετήσια μεταβολή, %)

ΠΙΝΑΚΑΣ 9 Δάνεια προς εγχώρια νοικοκυριά¹⁾(2)

	Υπόλοιπα ως % του συνόλου ⁽³⁾	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή					
		2022 Δεκ.	2023 Μαρτ.	2023 Ιουν.	2023 Σεπ.	2023 Δεκ.	2024 Μαρτ.
Εγχώρια νοικοκυριά	100,0	2,3	1,9	1,1	1,0	1,3	1,3
1. Καταναλωτικά δάνεια	11,3	-2,1	0,2	0,2	2,9	5,0	5,3
2. Στεγαστικά δάνεια	78,3	5,0	4,0	2,9	2,2	2,1	1,8
3. Λοιπά δάνεια	10,4	-8,0	-7,9	-8,5	-8,0	-7,0	-5,7

Πηγή: ΚΤΚ.
 (1) Σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση ΕΣΛ 2010.
 (2) Συμπεριλαμβανομένων των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά.
 (3) Υπολογίζεται στο υπόλοιπο του τελευταίου διαθέσιμου μήνα. Το σύνολο μπορεί να μη δίνει το άθροισμα των επιμέρους, λόγω της στρογγυλοποίησης των αριθμών.

συνάδει με τη σταθεροποίηση της δυναμικής του νέου δανεισμού προς νοικοκυριά για οικιστικούς σκοπούς και φαίνεται εν μέρει να αντανακλά αυξημένες αποπληρωμές λόγω της αύξησης στα επιτόκια δανεισμού. Αντίθετα, ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής των καθαρών καταλωτικών δανείων επιταχύνθηκε σημαντικά από τα μέσα του 2023, ακολουθώντας την ισχυρή δυναμική του αντίστοιχου νέου δανεισμού. Συγκεκριμένα, τον Μάρτιο του 2024 καταγράφηκε ετήσια αύξηση της τάξης του 5,3% σε σύγκριση με 0,2% τον Μάρτιο του 2023. Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής των λοιπών καθαρών δανείων προς νοικοκυριά παρέμεινε αρνητικός, -5,7% τον Μάρτιο του 2024, υποδηλώνοντας ότι οι αποπληρωμές τους εξακολουθούν να υπερβαίνουν τα νέα δάνεια.

Οι τράπεζες παραμένουν αυστηρές με τις εγκρίσεις νέων δανείων. Σε συνδυασμό με έγκαιρες αναδιαρθρώσεις ή επαναδιαπραγματεύσεις δανείων για τη διασφάλιση της ικανότητας αποπληρωμής των δανειοληπτών, αυτή η στρατηγική φαίνεται να αποτρέπει μέχρι στιγμής τη νέα εισροή μη-εξυπηρετούμενων χορηγήσεων (ΜΕΧ). Σύμφωνα με τις προσδοκίες των τραπεζών για το δεύτερο τρίμηνο του 2024, όπως καταγράφονται στην τελευταία ΕΤΧ¹² (Απριλίου 2024), τα κριτήρια χορήγησης δανείων τόσο προς επιχειρήσεις όσο και προς νοικοκυριά αναμένεται να παραμείνουν αμετάβλητα στα αυστηρά επίπεδα του προηγούμενου τριμήνου (Πίνακας 10).

Η ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου των τραπεζών συνεχίζει να βελτιώνεται, με το επίπεδο των ΜΕΧ τον Μάρτιο του 2024 να είναι στο χαμηλότερο σημείο €1,8 δισ. από το 2014¹³, όταν ο ορισμός των ΜΕΧ είχε εναρμο-

12. Λεπτομερής ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας για την Κύπρο είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα (<https://www.centralbank.cy/el/publications/surveys/bank-lending-survey>) της ΚΤΚ.
13. Βλέπε συνοπτικούς πίνακες με συγκεντρωτικά στοιχεία για τις μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις της Διεύθυνσης Εποπτείας, στην ιστοσελίδα (<https://www.centralbank.cy/el/licensing-supervision/banks/aggregate-cyprus-banking-sector-data>) της ΚΤΚ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 10 Σύνοψη αποτελεσμάτων για την Έρευνα Τραπεζικών Χορηγήσεων (ΕΤΧ)		
Σύνοψη αποτελεσμάτων ΕΤΧ, Απρίλιος 2024	Κύπρος	
	2024Q1	2024Q2 (προσδοκίες)
Κριτήρια χορήγησης δανείων		
Επιχειρήσεις	Αυστηρότερα	Αμετάβλητα
Νοικοκυριά		
- Στεγαστικά Δάνεια	Αμετάβλητα	Αμετάβλητα
- Καταναλωτικά και λοιπά Δάνεια	Αμετάβλητα	Αμετάβλητα
Ζήτηση για δάνεια		
Επιχειρήσεις	Μείωση	Αμετάβλητη
Νοικοκυριά		
- Στεγαστικά Δάνεια	Μείωση	Αμετάβλητη
- Καταναλωτικά και λοιπά Δάνεια	Μείωση	Μείωση
Πηγή: ΚΤΚ.		

νιστεί σε όλη την ΕΕ. Η μείωση των ΜΕΧ το 2023 προήλθε κυρίως από οργανικές πηγές (αποπληρωμές και διαγραφές δανείων). Ωστόσο, τα προηγούμενα χρόνια μεγάλο μέρος των ΜΕΧ είχε μεταφερθεί/πωληθεί σε εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων (ΕΕΠ). Τα δάνεια αυτά εξακολουθούν να επιβαρύνουν την πραγματική οικονομία, καθώς παραμένουν μέρος του ιδιωτικού χρέους, περιορίζοντας τη δυνατότητα μείωσης του βραχυπρόθεσμα.

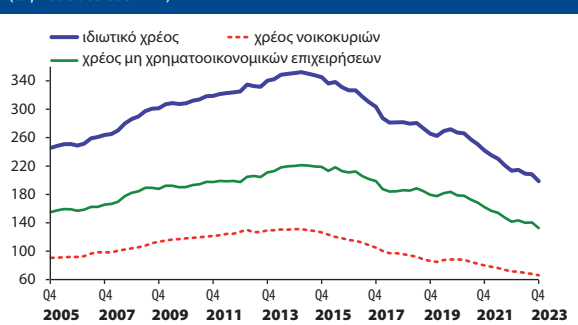
Παρόλα αυτά, ο δείκτης του χρέους του εγχώριου μη χρηματοοικονομικού ιδιωτικού τομέα¹⁴ ως προς το ΑΕΠ διατηρεί καθοδική πορεία από το πρώτο τρίμηνο του 2015, κυρίως λόγω της αύξησης του ονομαστικού ΑΕΠ και των διαγραφών δανείων (**Διάγραμμα 20**). Συγκεκριμένα, το χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ μειώθηκε σημαντικά από 352%, στην κορύφωσή του το πρώτο τρίμηνο του 2015, στο 199% στο τέλος του 2023. Εξαιρουμένων των ΟΕΣ¹⁵, το ιδιωτικό χρέος μειώθηκε στο 149% του ΑΕΠ στο τέλος του 2023. Σημαντική μείωση στο ιδιωτικό χρέος αναμένεται με την εξυγίανση του χρέους που κατέχουν οι ΕΕΠ. Ωστόσο, με βάση την προβλεπόμενη αύξηση του ΑΕΠ, των αυστηρότερων κριτηρίων χορήγησης δανείων και των συγκρατημένων πιστωτικών ροών, η πτωτική τάση του εν λόγω δείκτη αναμένεται να συνεχιστεί.

5.3 Επιτόκια

Η αυστηροποίηση της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ και οι πρωτοφανείς σε ταχύτητα και ένταση αυξήσεις των βασικών της επιτοκίων, από τον Ιούλιο του 2022 μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2023, έχουν επηρεάσει σημαντικά τα εγχώρια τραπεζικά επιτόκια.

14. Ο εγχώριος μη χρηματοοικονομικός ιδιωτικός τομέας αποτελείται από τις εγχώριες ΜΧΕ (συμπεριλαμβανομένων των ΟΕΣ) και τα εγχώρια νοικοκυριά.
15. Οι ΟΕΣ είναι εταιρείες οι οποίες αν και είναι εγγεγραμμένες/εγκαθιδρυμένες στην Κύπρο έχουν ελάχιστη ή καθόλου σχέση με την εγχώρια πραγματική οικονομία.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 20 Χρέος του μη χρηματοοικονομικού ιδιωτικού τομέα⁽¹⁾
(ως ποσοστό του ΑΕΠ)

Πηγές: ΚΤΚ ΣΥΚ.
(1) Ο μη χρηματοοικονομικός ιδιωτικός τομέας αποτελείται από τις μη χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά.

Τα μέσα δανειστικά επιτόκια άρχισαν να σταθεροποιούνται κατά τους πρώτους μήνες του 2024 μετά την έντονη ανοδική πορεία που κατέγραψαν το προηγούμενο ενάμιση έτος, τόσο για επιχειρήσεις όσο και για νοικοκυριά. Ωστόσο αξίζει να σημειωθεί ότι η προσαρμογή των επιτοκίων για ΜΧΕ ήταν ταχύτερη σε σύγκριση με τα αντίστοιχα επιτόκια για νέα στεγαστικά δάνεια προς νοικοκυριά. Αναλυτικότερα, δεδομένου ότι η πλειονότητα των επιχειρηματικών δανείων είναι συνδεδεμένα με το επιτόκιο διατραπεζικής αγοράς Euribor, τα εν λόγω δάνεια κατέγραψαν γρήγορες προσαρμογές έναντι των αυξήσεων των βασικών επιτοκίων της ΕΚΤ. Το μέσο επιτόκιο για νέα δάνεια προς τις ΜΧΕ¹⁶ της ζώνης του ευρώ, ύψους μέχρι €1 εκατ. και πάνω από €1 εκατ. τον Μάρτιο του 2024 διαμορφώθηκε στο 5,52% και 5,88%, αντίστοιχα, σε σχέση με 5,60% και 5,29% τον Μάρτιο του 2023, αντίστοιχα (Διάγραμμα 21).

Οι αυξήσεις των επιτοκίων για τα νέα στεγαστικά δάνεια ήταν πιο περιορισμένες από ότι για τις επιχειρήσεις και με χρονική υστέρηση. Η εξέλιξη αυτή μπορεί να αποδοθεί στο γεγονός ότι ένα μεγάλο μέρος των στεγαστικών δανείων συνδέεται με τα βασικά επιτόκια των τραπεζών. Αυτά με την σειρά τους βασίζονται εν μέρει στα επιτόκια καταθέσεων στην Κύπρο, τα οποία επίσης παρουσιάζουν καθυστέρηση στη σχετική προσαρμογή. Το μέσο επιτόκιο για νέα στεγαστικά δάνεια προς νοικοκυριά¹⁷ διαμορφώθηκε στο 4,75% τον Μάρτιο του 2024 σε σύγκριση με 4,67% τον Μάρτιο του 2023 (Διάγραμμα 22).

Αξίζει να σημειωθεί, ότι η πρόωθηση εκ μέρους τραπεζών δανειοδοτικών προϊόντων με επιλογή σταθερού επιτοκίου για τα πρώτα χρόνια ή για όλη τη διάρκεια του δανείου,

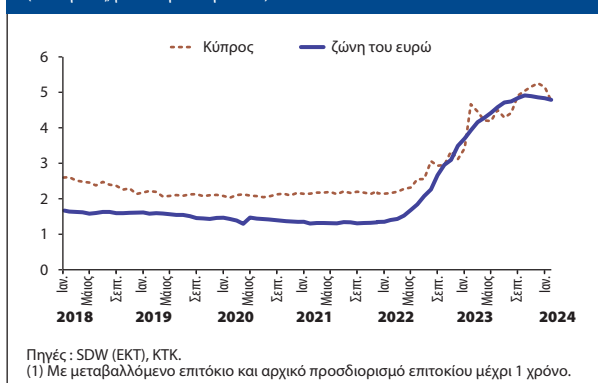
16. Κυμαινόμενου επιτοκίου και αρχικής περιόδου προσδιορισμού έως 1 έτους.

17. Κυμαινόμενου επιτοκίου και αρχικής περιόδου προσδιορισμού έως 1 έτους.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 21 Επιτόκια νέων δανείων σε ευρώ (μέχρι €1 εκ.) των ΝΧΙ προς μη-χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις της ζώνης του ευρώ⁽¹⁾
(% ετησίως, μέσο όροι περιόδου)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 22 Επιτόκια νέων στεγαστικών δανείων σε ευρώ των ΝΧΙ προς νοικοκυριά της ζώνης του ευρώ⁽¹⁾
(% ετησίως, μέσο όροι περιόδου)

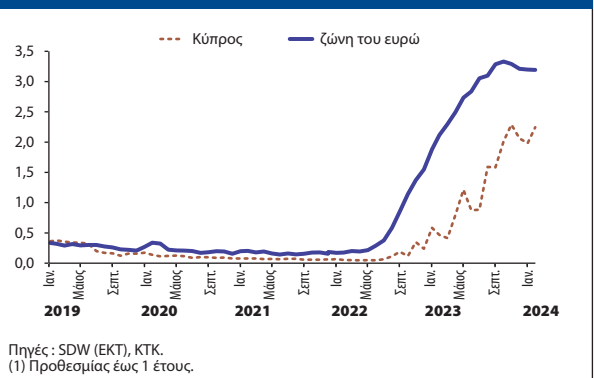

οδήγησε σε αύξηση του ποσοστού νέων δανείων προς νοικοκυριά και επιχειρήσεις με σταθερό επιτόκιο μεγαλύτερης διάρκειας.

Σε σχέση με τα καταθετικά επιτόκια, αυτά παρέμειναν σχετικά σταθερά τους πρώτους τρεις μήνες του 2024, μετά την ανοδική πορεία που σημείωσαν κυρίως κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2023. Το εγχώριο μέσο επιτόκιο¹⁸ νέων καταθέσεων τόσο για τα νοικοκυριά όσο για τις μη-χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις διαμορφώθηκε στο 2,24% τον Μάρτιο του 2024, σε σύγκριση με 0,47% και 1,12 % αντίστοιχα τον Μάρτιο του 2023 (Διαγράμματα 23 και 24).

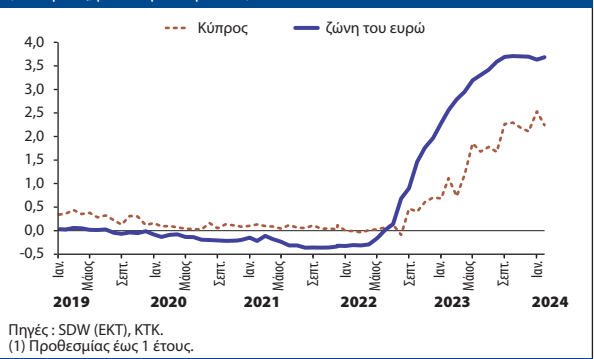
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 23 Επιτόκια νέων καταθέσεων σε ευρώ των ΝΧΙ προς νοικοκυριά της ζώνης του ευρώ⁽¹⁾

(% ετησίως, μέσοι όροι περιόδου)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 24 Επιτόκια νέων καταθέσεων σε ευρώ των ΝΧΙ προς μη-χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις της ζώνης του ευρώ⁽¹⁾

(% ετησίως, μέσοι όροι περιόδου)

18. Μέσο επιτόκιο νέων καταθέσεων προθεσμίας έως 1 έτους.

6. Δημοσιονομικές Εξελίξεις

Σύμφωνα με στοιχεία της ΣΥΚ, το δημοσιονομικό πλεόνασμα ανήλθε στο 1,8% του ΑΕΠ το πρώτο τρίμηνο του 2024, σε σχέση με πλεόνασμα 1,3% του ΑΕΠ το αντίστοιχο τρίμηνο του 2023 (Διάγραμμα 25 και Πίνακας 11). Το πρωτογενές πλεόνασμα το πρώτο τρίμηνο του 2024 ανήλθε στο 2,0% του ΑΕΠ, σε σύγκριση με πλεόνασμα 1,5% του ΑΕΠ την αντίστοιχη περίοδο του 2023.

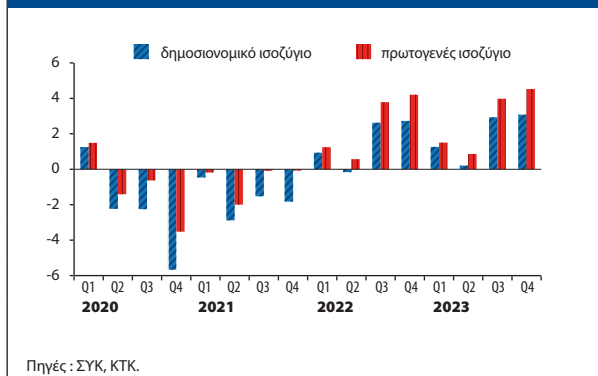
Τα δημόσια έσοδα σημείωσαν αύξηση 13,5% το πρώτο τρίμηνο του 2024 σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο (Πίνακας 11), κυρίως ως αποτέλεσμα της αύξησης των εσόδων από τρέχοντες φόρους (17,4%) και κοινωνικές εισφορές (12,5%) και, σε μικρότερο βαθμό, από αύξηση των εσόδων από πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών (46,8%) και φόρους επί της παραγωγής (6,4%).

Οι δημόσιες δαπάνες παρουσίασαν αύξηση 7,3% το πρώτο τρίμηνο του 2024 σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο (Πίνακας 11), κυρίως λόγω των αυξήσεων στις δαπάνες για απολαβές προσωπικού (14,4%) και κοινωνικές παροχές (7,0%). Συγκεκριμένα, οι δαπάνες προσωπικού επηρεάστηκαν από την καταβολή ΑΤΑ και το νέο σχέδιο συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων της κρατικής υπηρεσίας και του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Η επίπτωση αυτού του νέου σχεδίου στις δαπάνες προσωπικού αναμένεται να είναι ιδιαίτερα σημαντική την περίοδο 2024-2026¹⁹. Παράλληλα, η αύξηση στις κοινωνικές παροχές επηρεάστηκε, μεταξύ άλλων, από την αύξηση στις συντάξεις κοινωνικών ασφαλίσεων και την αύξηση των εισφορών του κράτους στο σχετικό ταμείο λόγω της

19. Για την περίοδο 2024-2026, θα εφαρμόζονται αυξημένες εισφορές για κάλυψη της αναδρομικής ισχύς του νέου σχεδίου – δηλαδή, εισφορές για να καλύψουν τους δικαιούχους του σχεδίου από την ημέρα πρόσληψής τους (ισχύει για αυτούς που προσελήφθησαν μετά την 1η Οκτωβρίου 2011) και μετά.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 25 Δημοσιονομικό και πρωτογενές ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης

(συσσωρευμένο σύνολο περιόδου από πρώτο τρίμηνο ως ποσοστό του ΑΕΠ)

ΠΙΝΑΚΑΣ 11 Λογαριασμοί της γενικής κυβέρνησης

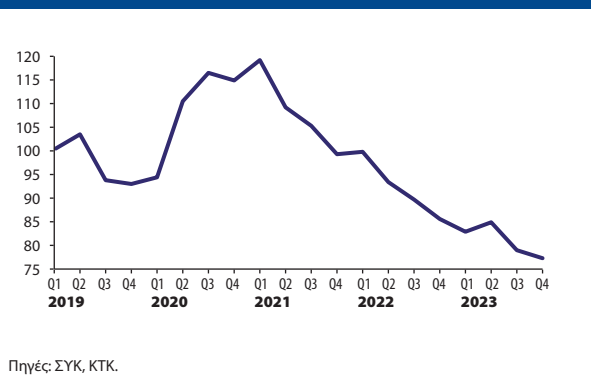
	Ιαν. - Μάρτ. 2023 (€ εκατ.)	Ιαν. - Μάρτ. 2024 (€ εκατ.)	Μεταβολή %
ΔΑΠΑΝΕΣ			
Ενδιάμεση ανάλωση	249,4	270,3	8,4
Απολαβές προσωπικού	789,8	903,7	14,4
Κοινωνικές παροχές	1.013,1	1.083,7	7,0
Τόκοι πληρωτέοι	72,1	65,3	-9,4
Επιδότησεις	32,5	33,9	4,3
Άλλα τρέχοντα έξοδα	179,5	209	16,4
Ακαθάριστες επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου	165,3	117,9	-28,7
Άλλες μεταβιβάσεις κεφαλαίου	14,5	16,9	16,6
Σύνολο δαπανών	2.516,2	2.700,7	7,3
Σύνολο δαπανών ως % του ΑΕΠ	8,4	8,5	
ΕΣΟΔΑ			
Φόροι επί της παραγωγής και εισαγωγές	1.024,9	1.090,7	6,4
Τρέχοντες φόροι στο εισόδημα, πλούτο κλπ	779,5	915,2	17,4
Κοινωνικές εισφορές	869,6	977,9	12,5
Άλλα τρέχοντα έσοδα	41,6	45,0	8,2
Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	148,7	218,3	46,8
Μεταβιβάσεις κεφαλαίου εισπρακτέες	4,1	11,0	168,3
Εισόδημα περιουσίας	24,2	24,9	2,9
Σύνολο εσόδων	2.892,6	3.283,0	13,5
Σύνολο εσόδων ως % του ΑΕΠ	9,7	10,4	
Πρωτογενές πλεόνασμα	448,5	647,6	
Πρωτογενές πλεόνασμα ως % του ΑΕΠ	1,5	2,0	
Πλεόνασμα (+)/ Έλλειμμα (-)	376,4	582,3	
Πλεόνασμα (+)/ Έλλειμμα (-) ως % του ΑΕΠ	1,3	1,8	

Πηγές: ΣΥΚ, ΚΤΚ.

αύξησης στους συντελεστές εισροών κοινωνικών ασφαλίσεων.

Όσον αφορά το δημόσιο χρέος (Διάγραμμα 26), αυτό διαμορφώθηκε στο 72,8% του ΑΕΠ τον Μάρτιο του 2024, καταγράφοντας μείωση 6 ποσοστιαίων μονάδων σε σχέση με τον Μάρτιο του 2023. Αυτό οφείλεται στη συνεχιζόμενη πορεία ανάκαμψης της οικονομίας σε συνδυασμό με το σχετικά υψηλό πρωτογενές πλεόνασμα. Σημειώνεται ότι οι οίκοι αξιολόγησης προεξοφλούν τη σημαντική μείωση στο δημόσιο χρέος και, ως εκ τούτου, οποιοσδήποτε εκτροχιασμός αναμένεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στην αξιοπιστία της δημοσιονομικής πολιτικής.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 26 Ακαθάριστο δημόσιο χρέος της γενικής κυβέρνησης
(ως ποσοστό του ΑΕΠ)

Πηγές: ΣΥΚ, ΚΤΚ.

Enter

Exit

Full

Screen

1

Εισαγωγή
Διοικητή

2

Εργαλείο
Περιβάλλον

3

Μικροοικονομικές
Προβλέψεις για την
Κυπριακή Οικονομία

(B) Μακροοικονομικές Προβλέψεις για την Κυπριακή Οικονομία²⁰

20. Οι προβλέψεις και οι υποθέσεις εργασίας λαμβάνουν υπόψη τις οικονομικές εξελίξεις και διαθέσιμα στοιχεία μέχρι και τις 22 Μαΐου 2024.

Σύνοψη

- Η προβλεπόμενη πορεία του ΑΕΠ τα έτη 2024-26 οφείλεται κυρίως στην αναμενόμενη περαιτέρω άνοδο της εγχώριας ζήτησης καθώς και της ανάκαμψης της εξωτερικής ζήτησης που αναμένεται από το 2025 και εντεύθεν.
- Περιορισμένες επιπτώσεις από τις γεωπολιτικές εντάσεις στην αγορά εργασίας, με συνεχιζόμενη σταδιακή μείωση της ανεργίας στο 5,3% το 2026.
- Ο εγχώριος ΕνΔΤΚ προβλέπεται να υποχωρήσει στο 2,1% το 2024 από 3,9% το 2023, ενώ αναμένεται να κυμανθεί κάτω από 2% και να ανέλθει τα έτη 2025 και 2026 στο 1,9% και 1,8%, αντίστοιχα.
- Ο δομικός πληθωρισμός αναμένεται επίσης να επιβραδυνθεί στο 2,5% το 2024 από 3,8% το 2023, ενώ περαιτέρω υποχώρηση προβλέπεται για τα έτη 2025 και 2026 στο 2,1% και 2%, αντίστοιχα.
- Σε σχέση με το βασικό σενάριο, ισορροπημένοι κίνδυνοι για το ΑΕΠ για το 2024 και ελαφρώς προς τα κάτω τα έτη 2025-26. Ισορροπημένοι κίνδυνοι για τον πληθωρισμό το 2024 και ελαφρώς προς τα πάνω τα έτη 2025-26.

Οι μακροοικονομικές προβλέψεις που παρουσιάζονται στο παρόν Οικονομικό Δελτίο καταρτίστηκαν στο πλαίσιο των προβλέψεων του Ευρωσυστήματος με κοινές υποθέσεις εργασίας. Οι επικαιροποιημένες προβλέψεις λαμβάνουν υπόψιν ενδεχόμενες οικονομικές επιπτώσεις από τη σύγκρουση στη Μέση Ανατολή, μέσω άμεσων επιπτώσεων, κυρίως στην πορεία του τουρισμού και των επενδύσεων, καθώς και έμμεσες επιδράσεις στην πορεία της ιδιωτικής κατανάλωσης, λόγω οικονομικής αβεβαιότητας, και των εξαγωγών

μη τουριστικών υπηρεσιών, συνεπεία των συνεχιζόμενων γεωπολιτικών εντάσεων. Ταυτόχρονα, και με βάση τα μέχρι στιγμής διαθέσιμα στοιχεία, οι όποιες επιπτώσεις είναι περιορισμένες.

Σε σχέση με τις προβλέψεις Μαρτίου 2024, καταγράφεται μικρή προς τα πάνω αναθεώρηση στο ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ κατά 0,2 ποσοστιαίες μονάδες για το 2024. Αυτό οφείλεται κυρίως στην προς τα πάνω αναθεώρηση της εγχώριας ζήτησης και, σε μικρότερο βαθμό, στην προς τα πάνω αναθεώρηση της εξωτερικής ζήτησης, για παράδειγμα λόγω της δυναμικής εξαγωγικών τομέων όπως της τεχνολογίας. Η προς τα πάνω αναθεώρηση του ΑΕΠ για το 2024 είναι συντηρητική λαμβάνοντας υπόψη τα ισχυρά οικονομικά αποτελέσματα του πρώτου τριμήνου του τρέχοντος έτους και διαθέσιμους δείκτες για το δεύτερο τρίμηνο, ενώ ταυτόχρονα, πρέπει να σημειωθεί η οικονομική αβεβαιότητα λόγω του εύθραυστου εξωτερικού περιβάλλοντος. Η οικονομική δραστηριότητα τα έτη 2024-26 θα στηριχθεί σε μεγάλο βαθμό από τη σταδιακή απορρόφηση κονδυλίων του ΤΑΑ της ΕΕ για επενδύσεις.

Αναφορικά με τον πληθωρισμό, η μικρή προς τα πάνω αναθεώρηση του ΕνΔΤΚ κατά 0,1 ποσοστιαίες μονάδες το 2024, σε σχέση με τις προβλέψεις Μαρτίου 2024, οφείλεται κυρίως στις αναθεωρημένες προς τα πάνω τιμές της ενέργειας και, σε μικρότερο βαθμό, των υπηρεσιών. Αναφορικά με τον δομικό πληθωρισμό, η προς τα κάτω οριακή αναθεώρηση κατά 0,1 ποσοστιαίες μονάδες το 2024 σε σχέση με τις αντίστοιχες προβλέψεις Μαρτίου 2024 οφείλεται κυρίως στα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία που σχετίζονται με τις τιμές των βιομηχανικών προϊόντων εξαιρουμένης της ενέργειας.

Οικονομική Δραστηριότητα

Ο ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης για το 2024 αναμένεται να ανέλθει στο 3%, σε σχέση με 2,5% το 2023 (Πίνακας 12). Το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί με ελαφρώς ταχύτερο ρυθμό σε σχέση με τις προβλέψεις Μαρτίου 2024 λόγω της δυναμικής από τα θετικότερα από τα αναμενόμενα οικονομικά αποτελέσματα του πρώτου τριμήνου του 2024 σε σχέση με την πορεία τομέων όπως του εμπορίου, των υπηρεσιών που συνδέονται με τον τουρισμό (παρότι υιοθετείται συντηρητική πρόβλεψη για το τρέχον έτος), της τεχνολογίας και των κατασκευών.

Τα έτη 2025 και 2026 αναμένεται άνοδος του ΑΕΠ 3,1% και 3,2%, αντίστοιχα (Πίνακας 12). Αυτό οφείλεται κυρίως στην αναμενόμενη περαιτέρω άνοδο της εγχώριας ζήτησης και στην ανάκαμψη της εξωτερικής ζήτησης. Την εγχώρια ζήτηση αναμένεται να στηρίξει η άνοδος του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών, ως αποτέλεσμα της αναμενόμενης περαιτέρω υποχώρησης του πληθωρισμού κυρίως λόγω του συνεχιζόμενου αντίκτυπου της ενιαίας νομισματικής πολιτικής της ζώνης του ευρώ, ο οποίος επιδρά με χρονική υστέρηση (lagged effect), της αύξησης των μισθών και της ανθεκτικότητας που συνεχίζει να καταγράφει η αγορά εργασίας. Η προβλεπόμενη αύξηση των εξαγωγών υπηρεσιών αντικατοπτρίζει την αναμενόμενη σταδιακή βελτίωση της εξωτερικής ζήτησης, αλλά και τη δυναμική τομέων όπως της τεχνολογίας και της ναυτιλίας που έχουν αναπτυχθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια μέσω ξένων επενδύσεων. Ταυτόχρονα, αντικατοπτρίζει την εξομάλυνση του αντικτύπου των συνεχιζόμενων κυρώσεων κατά της Ρωσίας στον κύκλο εργασιών των χρηματοπιστωτικών και επαγγελματικών υπηρεσιών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 12 Προβλέψεις εθνικών λογαριασμών σε πραγματικούς όρους
(ετήσια μεταβολή, %)

	2022	2023	2024πρ	2025πρ	2026πρ
ΑΕΠ	5,1	2,5	3,0	3,1	3,2
Ιδιωτική κατανάλωση	8,6	4,2	2,5	1,9	2,0
Δημόσια κατανάλωση	3,1	2,3	4,9	2,9	2,9
Ακαθάριστες επενδύσεις πύγιου κεφαλαίου	8,3	12,5	-3,0	6,5	5,3
Ακαθάριστες επενδύσεις πύγιου κεφαλαίου (εξαιρ. πλοίων και αεροπλάνων)	7,1	4,4	5,6	6,5	5,3
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	13,6	-1,2	-0,4	2,0	2,3
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	18,3	1,7	-1,7	1,8	1,9

Πηγές: ΣΥΚ, ΚΤΚ.

Αναλυτικότερα, για τα έτη 2024-2026, η αναμενόμενη ανάπτυξη του ΑΕΠ βασίζεται κυρίως στην πορεία της εγχώριας ζήτησης. Σημαντική συνεισφορά αναμένεται κυρίως από μεγάλες υπό εξέλιξη ιδιωτικές επενδύσεις, καθώς επίσης από έργα για στήριξη της ψηφιακής και πράσινης ανάπτυξης και άλλα μεταρρυθμιστικά έργα στο πλαίσιο υλοποίησης του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, δεν διαφαίνεται σημαντικός αρνητικός αντίκτυπος στις επενδύσεις από τη σύγκρουση στη Μέση Ανατολή μέσω μείωσης της ζήτησης, και ούτε από τον αντίκτυπο της περιοριστικής νομισματικής πολιτικής. Εξαιρουμένης της επίδρασης των ΟΕΣ, οι επενδύσεις καταγράφουν συνεχιζόμενο ισχυρό ρυθμό μεγέθυνσης την περίοδο 2024-26, συγκεκριμένα 5,6%, 6,5% 2024 και 5,3%, αντίστοιχα (Πίνακας 12, σελ. 44). Η ιδιωτική κατανάλωση, αν και προβλέπεται να επιβραδυνθεί στο 2,5% το 2024 και γύρω στο 2% ετησίως τα έτη 2025-26 από 4,2% το 2023 (Πίνακας 12, σελ. 44), αναμένεται να παραμείνει σημαντικός μοχλός της οικονομικής ανάπτυξης τα επόμενα έτη, γεγονός που αντανακλά την ανθεκτικότητα της αγοράς εργασίας και την αναμενόμενη ανάκαμψη του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος. Τέλος, η άνοδος της εγχώριας ζήτησης για το 2024 οφείλεται, εν μέρει, στην ετήσια άνοδο κατά 4,9% στη δημόσια κατανάλωση (Πίνακας 12, σελ. 44) που συνδέεται με αύξηση της δημόσιας απασχόλησης, σύμφωνα και με τα διαθέσιμα σχετικά στοιχεία.

Αποδοχές, παραγωγικότητα και αγορά εργασίας

Σε ό,τι αφορά την αγορά εργασίας, τα διαθέσιμα στοιχεία αντανακλούν τη συνεχιζόμενη ανθεκτικότητά της, με τον αντίκτυπο από τις

γεωπολιτικές εντάσεις να παραμένει περιορισμένος, όπως διαφαίνεται από τις μηνιαίες έρευνες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αφορούν στις προσδοκίες για την απασχόληση κατά τους επόμενους τρεις μήνες. Σε συνάρτηση με τη θετική πορεία του ΑΕΠ, αναμένεται άνοδος στην απασχόληση κατά 1,6% το 2024 και περαιτέρω αύξηση κατά 1,4% ετησίως τα έτη 2025-26 (Πίνακας 13).

Η ανεργία αναμένεται να καταγράψει συνεχιζόμενη πτωτική πορεία, φθάνοντας στο 5,7% του εργατικού δυναμικού το 2024, από 6,1% το 2023 (Πίνακας 13). Τα επόμενα έτη προβλέπεται ότι θα πλησιάσει σε συνθήκες πλήρους απασχόλησης, φθάνοντας στο 5,3% το 2026 (Πίνακας 13). Η μικρή προς τα κάτω αναθεώρηση στο ποσοστό ανεργίας το 2024 κατά 0,1 ποσοστιαία μονάδα σε σχέση με τις προβλέψεις Μαρτίου αντανakλά τις προσδοκίες για την απασχόληση κατά τους επόμενους τρεις μήνες και την προς τα πάνω αναθεώρηση στο ΑΕΠ.

Η ονομαστική δαπάνη (περιλαμβάνει μισθούς και κοινωνικές εισφορές) ανά μισθωτό αναμένεται να καταγράψει άνοδο κατά 6,8% το 2024 σε συνέχεια ανόδου 5,6% το 2023 και προβλέπεται να ανέλθει γύρω στο 3,6% ετησίως την περίοδο 2025-26 (Πίνακας 13). Η αναμενόμενη άνοδος το 2024 επηρεάζεται από την αύξηση συντελεστών κοινωνικών εισφορών προς το ΤΚΑ που θα ισχύει για την επόμενη πενταετία και ενσωματώνει επίσης τον προσωρινό αντίκτυπο των αναδρομικών εισφορών που αφορούν στο νέο συνταξιοδοτικό σχέδιο δημοσίων υπαλλήλων που προσελήφθησαν από τον Οκτώβριο του 2011²¹. Η πορεία των μισθών τα έτη 2025-26 αντανakλά

21. Το συνολικό ποσό των εν λόγω αναδρομικών κοινωνικών εισφορών έχει ενσωματωθεί στις προβλέψεις Ιουνίου 2024 ισόβαθμα για την περίοδο 2024-2026. Ως εκ τούτου, θα επηρεαστεί το επίπεδο των συνολικών απολαβών (μισθοί και κοινωνικές εισφορές) των δημοσίων υπαλλήλων μόνο εντός αυτής της περιόδου, με λήξη της προσωρινής επίδρασης το 2027. Ως εκ τούτου, ο ρυθμός αύξησης των απολαβών του δημοσίου τομέα (και κατ' επέκταση ολόκληρης της οικονομίας) κατά το 2027 αναμένεται να επιβραδυνθεί σημαντικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 13 Προβλέψεις που αφορούν την αγορά εργασίας
(ετήσια μεταβολή, %)

	2022	2023	2024πρ	2025πρ	2026πρ
Δαπάνη (για αποδοχές και εργοδοτικές εισφορές) ανά μισθωτό	1,1	5,6	6,8	3,6	3,5
Μοναδιαίο εργατικό κόστος	-0,9	4,6	5,4	1,9	1,6
Παραγωγικότητα	2,0	1,0	1,4	1,7	1,8
Συνολική απασχόληση	3,0	1,5	1,6	1,4	1,4
Ποσοστό ανεργίας (% του εργατικού δυναμικού)	6,8	6,1	5,7	5,6	5,3
Πηγές: ΣΥΚ, ΚΤΚ.					

την πορεία της παραγωγικότητας καθώς και την καταβολή της ΑΤΑ κοντά στα επίπεδα που δόθηκαν κατά το 2022, λόγω της σταδιακής και συνεχιζόμενης διόρθωσης του πληθωρισμού.

Η παραγωγικότητα, μετά από άνοδο 1% το 2023, προβλέπεται ότι θα ανακάμψει περαιτέρω το 2024 στο 1,4%. Την περίοδο 2025-26 αναμένεται να συνεχίσει να ανακάμπτει κατά 1,7% και 1,8%, αντίστοιχα (Πίνακας 13, σελ. 46). Η εν λόγω αναμενόμενη πορεία ανάκαμψης της παραγωγικότητας αντανακλά τις θετικές οικονομικές επιπτώσεις από την εισροή εταιρειών ξένων συμφερόντων, κυρίως στον τομέα της τεχνολογίας, καθώς και από σταδιακή υλοποίηση επενδύσεων που σχετίζονται με απορρόφηση κονδυλίων από το ΤΑΑ της ΕΕ.

Το μοναδιαίο εργατικό κόστος αναμένεται να καταγράψει περαιτέρω άνοδο τα έτη 2024-26 κατά 9 ποσοστιαίες μονάδες σωρευτικά (Πίνακας 13, σελ. 46), κυρίως λόγω των αυξήσεων που αναμένονται στην ονομαστική δαπάνη ανά μισθωτό κυρίως του δημοσίου τομέα για το 2024. Ταυτόχρονα, το επίπεδο του μοναδιαίου εργατικού κόστους στην Κύπρο διατηρεί συγκριτικό πλεονέκτημα σε σχέση με την υπόλοιπη ευρωζώνη λόγω των μειώσεων στους μισθούς στα πλαίσια των μνημονιακών υποχρεώσεων, και κατ' επέκταση στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας (βλ. Κόστος Εργασίας).

Τιμές

Ο ΕνΔΤΚ προβλέπεται να μειωθεί περαιτέρω κατά την περίοδο 2024-2026 σε σχέση με το 2023 (3,9%) και να κυμανθεί γύρω από το μεσοπρόθεσμο στόχο του 2%. Πιο συγκεκριμένα, ο ΕνΔΤΚ αναμένεται στο 2,1%, 1,9% και 1,8% για τα έτη 2024, 2025 και 2026, αντίστοιχα. Η περαιτέρω υποχώρηση του πληθω-

ρισμού αναμένεται να προκύψει λόγω της προβλεπόμενης συνεχούς και πλήρους εξασθένισης των πληθωριστικών πιέσεων που δημιουργήθηκαν τα προηγούμενα έτη από εξωγενείς παράγοντες από την πλευρά της προσφοράς καθώς επίσης και λόγω του αντίκτυπου της ενιαίας νομισματικής πολιτικής η οποία συνεχίζει να επιδρά κατασταλτικά στο βραχυπρόθεσμο ορίζοντα αλλά και με χρονική υστέρηση στο μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Επιπρόσθετα, η αναμενόμενη ομαλοποίηση τόσο στα περιθώρια κέρδους των επιχειρήσεων όσο και στις αυξήσεις των μισθών καθώς επίσης και η προβλεπόμενη επιβραδυντική πορεία στις τιμές των μη βιομηχανικών προϊόντων εξαιρουμένης της ενέργειας είναι παράγοντες που προβλέπεται επίσης, μεταξύ άλλων, να συνεισφέρουν στην επιβράδυνση του ΕνΔΤΚ κατά την περίοδο 2024-2026.

Σχετικά με τον δομικό πληθωρισμό, αυτός αναμένεται να υποχωρήσει στο 2,5% το 2024 σε σχέση με 3,8% το 2023. Το 2025 και 2026 προβλέπεται να υποχωρήσει περαιτέρω στο 2,1% και 2,0% αντίστοιχα. Αυτές οι εξελίξεις στο δομικό πληθωρισμό προβλέπονται κυρίως λόγω του αναμενόμενου αντίκτυπου της ενιαίας νομισματικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ η οποία συνεχίζει να επιδρά με χρονική υστέρηση και στο μεσοπρόθεσμο ορίζοντα σε συνδυασμό με την αναμενόμενη ομαλοποίηση στην πορεία των μισθών. Καθοδική επίδραση στο δομικό πληθωρισμό κατά την περίοδο 2024-2026 αναμένεται να έχει και η προβλεπόμενη πλήρης εξασθένηση των εξωγενών πληθωριστικών πιέσεων που επηρέασαν και τις εγχώριες τιμές των μη βιομηχανικών προϊόντων εξαιρουμένης της ενέργειας τα προηγούμενα έτη. Σημειώνεται ότι οι τιμές των υπηρεσιών αναμένεται να συνεχίσουν να έχουν επίμονη επίδραση στο δομικό πληθωρισμό κατά τα έτη 2024-2026

και συνεπώς να συγκρατήσουν, εν μέρει, την υποχώρηση του δομικού πληθωρισμού λόγω των προαναφερθέντων παραγόντων.

Αξιολόγηση κινδύνων απόκλισης των μακροοικονομικών προβλέψεων από το βασικό σενάριο²²

Η προβλεπόμενη πορεία του ΑΕΠ, σύμφωνα με το βασικό σενάριο των μακροοικονομικών προβλέψεων, παρουσιάζεται στον Πίνακα 12 (σελ. 44), και εκείνη του ΕνΔΤΚ και του δομικού πληθωρισμού στον Πίνακα 14. Οι πιθανότητες απόκλισης από το βασικό σενάριο των προβλέψεων για το ΑΕΠ και τον ΕνΔΤΚ σκιαγραφούνται στα Διαγράμματα 27 και 28, αντίστοιχα. Οι ενδεχόμενες αποκλίσεις όσον αφορά την πρόβλεψη του δομικού πληθωρισμού παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 29 (σελ. 50). Σύνοψη της αξιολόγησης των σχετικών κινδύνων απόκλισης από το βασικό σενάριο παρουσιάζεται στον Πίνακα 15 (σελ. 50).

Οι κίνδυνοι απόκλισης των προβλέψεων του ΑΕΠ από το βασικό σενάριο συνολικά τείνουν να είναι ισορροπημένοι για το 2024, δεδομένης και της συντηρητικής πρόβλεψης του σχετικού ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης για το 2024, και ελαφρώς προς τα κάτω για την περίοδο 2025-26. Καθοδικοί κίνδυνοι σχετίζονται κυρίως με τον αρνητικό αντίκτυπο από τις συνεχιζόμενες γεωπολιτικές εντάσεις και την εύθραυστη πορεία της εξωτερικής ζήτησης. Επίσης, συνδέονται με διαμόρφωση υψηλότερων τιμών ενέργειας λόγω της σύγκρουσης στη Μέση Ανατολή αλλά και αποφάσεων πετρελαιοπαραγωγών οικονομικών σε σχέση με περιορισμό της προσφοράς. Καθοδικοί κίνδυνοι περιλαμβάνουν επίσης αυστηρότερες από τις προβλεπόμενες συνθήκες χρηματοδότησης, λόγω μεγαλύτερου από το προβλεπόμενου αντίκτυπου

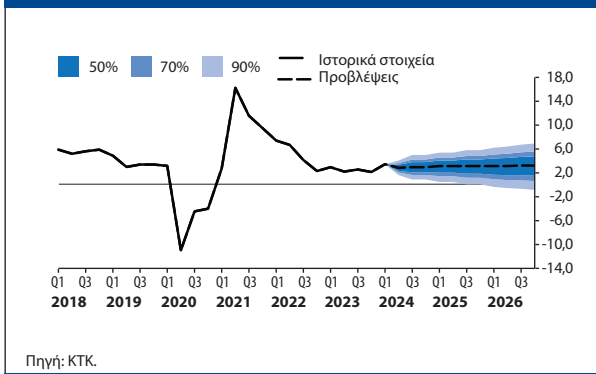
22. Για περαιτέρω πληροφορίες όσον αφορά τη μεθοδολογία της αξιολόγησης κινδύνων των μακροοικονομικών προβλέψεων, βλέπε Οικονομικό Δελτίο, Ιούνιος 2015, σελ. 67.

ΠΙΝΑΚΑΣ 14 Προβλέψεις πληθωρισμού (ΕνΔΤΚ)
(ετήσια μεταβολή, %)

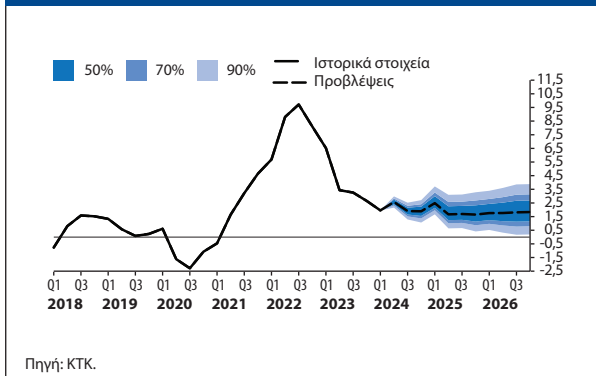
	2022	2023	2024πρ	2025πρ	2026πρ
ΕνΔΤΚ	8,1	3,9	2,1	1,9	1,8
ΕνΔΤΚ εξαιρ. της ενέργειας και των τροφίμων	5,0	3,8	2,5	2,1	2,0

Πηγές: ΣΥΓΚ, ΚΤΚ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 27 Κατανομή των πιθανοτήτων διακύμανσης για τις προβλέψεις του ΑΕΠ
(ετήσια μεταβολή, %)

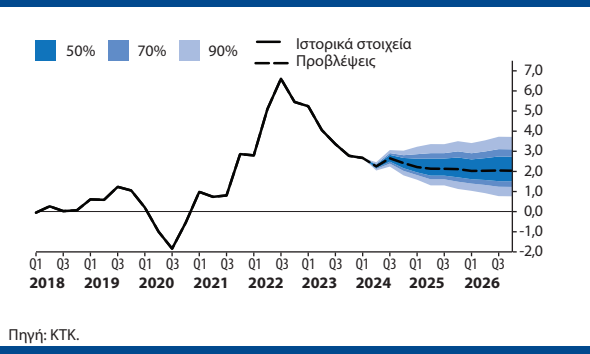
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 28 Κατανομή των πιθανοτήτων διακύμανσης για τις προβλέψεις του πληθωρισμού
(ετήσια μεταβολή, %)

από προηγούμενες αυξήσεις επιτοκίων, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν ανασταλτικά την εγχώρια ζήτηση, καθώς και υψηλότερους μισθούς απ’ ότι αναμένεται. Τέλος αφορούν χαμηλότερη από την αναμενόμενη επίπτωση από απορρόφηση διαθέσιμων κονδυλίων για επενδύσεις από το ΤΑΑ. Ανοδικοί κίνδυνοι για απόκλιση από το βασικό σενάριο προβλέψεων για την περίοδο 2024-26 συνδέονται με υψηλότερη από την προβλεπόμενη ιδιωτική κατανάλωση εάν το ποσοστό αποταμίευσης από τα νοικοκυριά δεν αυξηθεί στο βαθμό που αναμένεται.

Σε σχέση με τον πληθωρισμό, οι κίνδυνοι για τα έτη 2024-26 αξιολογούνται, συνολικά, ως ισορροπημένοι για το 2024 και ελαφρώς προς τα πάνω για τα έτη 2025 και 2026. Οι ανοδικοί κίνδυνοι προέρχονται κυρίως από πιθανές υψηλότερες από τις αναμενόμενες τιμές ενέργειας (π.χ λόγω των συνεχιζόμενων γεωπολιτικών εντάσεων) καθώς επίσης και από επιπτώσεις που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή (εφαρμογή σχετικών φορολογικών πολιτικών, ακραία καιρικά φαινόμενα). Ανοδικοί κίνδυνοι συνδέονται επίσης με την υλοποίηση υψηλότερων των αναμενόμενων αυξήσεων στους μισθούς (που ενδέχεται να επηρεάσουν ανοδικά τις τιμές των υπηρεσιών), υψηλότερα από τα αναμενόμενα περιθώρια κέρδους των εταιρειών καθώς επίσης και λόγω υψηλότερης της αναμενόμενης ιδιωτικής κατανάλωσης. Από την άλλη, υπάρχει πιθανότητα ο πληθωρισμός να είναι πιο κάτω από την εκτίμηση του βασικού σεναρίου λόγω μεγαλύτερης της αναμενόμενης μείωσης της εγχώριας ζήτησης και γενικότερα της οικονομικής δραστηριότητας στην περίπτωση που ο αντίκτυπος της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ αποδειχτεί εντονότερος από ότι αναμένεται καθώς και λόγω αυξημένων γεωπολιτικών εντάσεων.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 29 Κατανομή των πιθανοτήτων διακύμανσης για τις προβλέψεις του πληθωρισμού εξαιρ. της ενέργειας και των τροφίμων (δομικός πληθωρισμός) (ετήσια μεταβολή, %)

ΠΙΝΑΚΑΣ 15 Σύνοψη αξιολόγησης κινδύνων

Κίνδυνος	ΑΕΠ (2024-2026)	Πληθωρισμός (2024-2026)
Μικρότερη από την αναμενόμενη επίδραση από απορρόφηση κονδυλίων ευρωπαϊκού πακέτου στήριξης NGEU	-	=
Διαμόρφωση υψηλότερων τιμών ενέργειας, π.χ. λόγω της σύγκρουσης στη Μέση Ανατολή, αποφάσεις πετρελαιοπαραγωγών οικονομιών σε σχέση με περιορισμό της προσφοράς, κτλ.	-	+
Δυσμενέστερη από την αναμενόμενη επίδραση στις εγχώριες οικονομικές προοπτικές σε σχέση με τις γεωπολιτικές εντάσεις	-	-
Επιπτώσεις που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή (σταδιακή εφαρμογή πράσινης φορολογίας, ακραία καιρικά φαινόμενα)	-	+
Υψηλότεροι μισθοί απ’ ότι αναμένεται	-	+
Υψηλότερα από τα αναμενόμενα περιθώρια κέρδους	=	+
Υψηλότερη από την προβλεπόμενη πορεία στην ιδιωτική κατανάλωση	+	+
Μεγαλύτερος από το προβλεπόμενο αντίκτυπο από προηγούμενη περιοριστική νομισματική πολιτική στη ζήτηση	-	-
Συνολική αξιολόγηση	-	=

Πηγή: ΚΤΚ.
Σημείωση: Τα ακόλουθα σύμβολα καλύπτουν το φάσμα των κινδύνων: ++ (ανοδικοί), + (ελαφρώς ανοδικοί), = (ισορροπημένοι), - (ελαφρώς καθοδικοί), -- (καθοδικοί).

Enter
Exit
Full
Screen
G
i
i
i
1
Εισαγωγή
Διοικητή
2
Εργαλείο
Περιβάλλον
3
Μακροοικονομικές
Προβλέψεις για την
Κυπριακή Οικονομία

Τεχνικές Σημειώσεις

Enter/Exit

Full Screen

1

Εισαγωγή
Διοικητή

2

Εργαλείο
Περιβάλλον

3

Μικροοικονομικές
Προβλέψεις για την
Κυπριακή Οικονομία

(Α) Εγχώρια Νομισματικά Μεγέθη

Τα νομισματικά μεγέθη αφορούν στοιχεία εξαιρουμένης της ΚΤΚ.

Από την 1η Ιουλίου 2008, έχει τεθεί σε ισχύ η νέα «περί Ορισμού της Έννοιας του «κατοίκου Κύπρου» για Στατιστικούς Σκοπούς Οδηγία του 2008». Ως αποτέλεσμα, τα Νομισματικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα προχώρησαν σε ανακατάταξη μεγάλου αριθμού οργανισμών ή επιχειρήσεων πελατών τους με περιορισμένη ή χωρίς φυσική παρουσία στην Κύπρο, γνωστών σήμερα ως «Οντότητες Ειδικού Σκοπού (Special Purpose Entities)», από τον τομέα των «μη κατοίκων» στον τομέα των «κατοίκων Κύπρου». Η επίδραση της εν λόγω ανακατάταξης εξαιρείται από συγκεκριμένες νομισματικές και χρηματοπιστωτικές στατιστικές σειρές στην παρούσα έκδοση. Αναλυτικότερα, οι αναφορές σε ετήσιες ποσοστιαίες μεταβολές και καθαρών δανείων αναφέρονται σε κάτοικους Κύπρου εξαιρουμένων των Οντοτήτων Ειδικού Σκοπού (ΟΕΣ) οι οποίες κατατάσσονται στην κατηγορία μη κατοίκων.

Ο υπολογισμός των ετήσιων ποσοστιαίων μεταβολών γίνεται με βάση τη μεθοδολογία που ακολουθείται από την ΕΚΤ. Συγκεκριμένα, ο ρυθμός μεταβολής των νομισματικών μεγεθών υπολογίζεται με βάση τις μηνιαίες μεταβολές προσαρμοσμένες ως προς τα ποσά που δεν είναι προϊόν συναλλαγών. Τέτοια ποσά είναι οι αναταξινομήσεις, άλλες αναπροσαρμογές, οι αναπροσαρμογές αξίας και οι συναλλαγματικές αναπροσαρμογές ώστε οι ποσοστιαίες μεταβολές να αντικατοπτρίζουν τις αυξομειώσεις που οφείλονται σε καθαρές πράξεις.

Η προαναφερόμενη μεθοδολογία υιοθετή-

θηκε από την έκδοση Δεκεμβρίου 2009. Σε προηγούμενες εκδόσεις του *Οικονομικού Δελτίου* ο ρυθμός μεταβολής των νομισματικών μεταβλητών υπολογιζόταν ως η ετήσια ποσοστιαία μεταβολή των υπολοίπων στο τέλος της περιόδου. Λεπτομέρειες της μεθοδολογίας παρέχονται στην έκδοση των Νομισματικών και Χρηματοοικονομικών Στατιστικών του Τμήματος Στατιστικής της ΚΤΚ, η οποία είναι διαθέσιμη στον ιστοχώρο της ΚΤΚ.

(Β) Ισοζύγιο πληρωμών

Το υφιστάμενο σύστημα συλλογής και καταρτισμού στατιστικών στοιχείων που υιοθετήθηκε από τον Ιούνιο του 2014, βασίζεται στη μεθοδολογία του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου («BPM6»), η οποία έχει υιοθετηθεί και από την ΕΕ, καθώς και σε επιπρόσθετες προδιαγραφές και βαθμό ανάλυσης που απαιτεί τόσο η Στατιστική Υπηρεσία της ΕΕ («Eurostat») όσο και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα («ΕΚΤ»).

Η υιοθέτηση του BPM6 στον τομέα των στοιχείων των εξωτερικών στατιστικών για την Κύπρο ξεκίνησε να εφαρμόζεται από τον Ιούνιο του 2014. Η πρώτη δημοσίευση των εν λόγω στοιχείων πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2014. Τα δημοσιευμένα στοιχεία για το ΙΠ και την Διεθνή Επενδυτική Θέση και το εξωτερικό χρέος καλύπτουν την περίοδο από το 2008 μέχρι και σήμερα.

Η εφαρμογή των νέων εγχειριδίων παρείχε την ευκαιρία υιοθέτησης ευρύτερων αλλαγών και αναθεωρήσεων με στόχο τη βελτίωση της κάλυψης και της ποιότητας των παραγόμενων στατιστικών στοιχείων του εξωτερικού τομέα. Συγκεκριμένα, πέραν από την ενσωμάτωση των στοιχείων των οντοτήτων ειδικού σκοπού

που είναι εγγεγραμμένες/εγκαθιδρυμένες στην Κύπρο σε όλες τις εξωτερικές στατιστικές που παράγονται και δημοσιεύονται, η ΚΤΚ έχει επίσης αναβαθμίσει τα συστήματα συλλογής και καταρτισμού των στατιστικών στοιχείων του εξωτερικού τομέα, δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση στην εφαρμογή νέων ερευνών και τη χρήση διαθέσιμων διοικητικών πηγών.

(Γ) Εθνικοί Λογαριασμοί

Η ΣΥΚ εφάρμοσε από τον Ιούνιο του 2014 και για τα ιστορικά στοιχεία από το 1995, το νέο στατιστικό πρότυπο ΕΣΟΛ 2010 το οποίο αντικαθιστά το ΕΣΟΛ 1995 και βασίζεται στο Σύστημα Εθνικών Λογαριασμών (SNA) 2008 το οποίο εφαρμόζεται σε όλο τον κόσμο. Στόχος είναι η προσαρμογή των εθνικών λογαριασμών στο νέο οικονομικό περιβάλλον, στις εξελίξεις σε θέματα μεθοδολογίας και στην αλλαγή στις ανάγκες των χρηστών. Σε ότι αφορά την ταξινόμηση σε θεσμικούς τομείς, το ΕΣΟΛ 2010 διασφαλίζει ένα πιο ξεκάθαρο διαχωρισμό μεταξύ των μη-χρηματοοικονομικών οργανισμών και

των οργανισμών που δεν ασχολούνται απευθείας με μη-χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Συγκεκριμένα, οι ιθύνουσες εταιρείες των μη-χρηματοοικονομικών οργανισμών και οι λεγόμενοι θυγατρικοί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί και δανειστές χρημάτων, καθώς και ορισμένες “Οντότητες Ειδικού Σκοπού” (*Special Purpose Entities “SPEs”*) ανακατατάσσονται στο χρηματοοικονομικό τομέα κάτω από νέα κατηγορία. Παράλληλα, ο τομέας των επενδυτικών οργανισμών θα παρουσιάζεται πλέον ξεχωριστά από το γενικότομο τομέα των λοιπών ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών, ενώ οι ασφαλιστικές εταιρείες διαχωρίζονται από τα ταμεία προνοίας. Το ΕΣΟΛ 2010 έχει εισαγάγει αλλαγές και στα χρηματοοικονομικά μέσα που αφορούν τους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς.

Περισσότερες λεπτομέρειες για τη μεθοδολογία καταρτισμού των στοιχείων του ισοζυγίου πληρωμών και των εθνικών λογαριασμών είναι διαθέσιμες στο πλαίσιο 1 σελ. 51 του *Οικονομικού Δελτίου Δεκεμβρίου 2014* και στον ιστοχώρο της ΚΤΚ.

